

Disposición adicional segunda. *Conversión a euros das cantidades fixadas no Real decreto 1199/1999, do 9 de xullo, polo que se desenvolve a Lei 13/1998, do 4 de maio, de ordenación do mercado de tabacos e normativa tributaria, e regula o estatuto concesional da rede de expendedorías de tabaco e timbre.*

Os importes en pesetas establecidos polo Real decreto 1199/1999 terán as seguintes equivalencias:

100.000 pesetas	601,01 euros
500.000 pesetas	3.005,06 euros
2.000.000 pesetas	12.020,24 euros
20.000.000 pesetas	120.202,42 euros
50.000.000 pesetas	300.506,05 euros

Disposición transitoria primeira. *Réxime transitorio para as expendedorías afectadas polas limitacións na venda e o consumo do tabaco polo artigo 32 do Real decreto 1199/1999, do 9 de xullo, polo que se desenvolve a Lei 13/1998, do 4 de maio, de ordenación do mercado de tabacos e normativa tributaria, e regula o estatuto concesional da rede de expendedorías de tabaco e timbre.*

Non obstante o establecido no artigo 32.1 do Real decreto 1199/1999, do 9 de xullo, polo que se desenvolve a Lei 13/1998, do 4 de maio, de ordenación do mercado de tabacos e normativa tributaria, e regula o estatuto concesional da rede de expendedorías de tabaco e timbre, as expendedorías dos centros comerciais manteranse ata a extinción da concesión correspondente.

O resto das expendedorías afectadas polas limitacións do artigo 32 deberán cambiar de localización, respectando as normas previstas para o cambio de localización, ampliando as distancias establecidas para a área de actuación un cincuenta por cento. Excepcionalmente, nos supostos en que non existan núcleos de poboación suficientes nas distancias establecidas, o Comisionado para o Mercado de Tabacos determinará a zona máis próxima onde se poida situar a expendedoría afectada.

Disposición transitoria segunda. *Réxime transitorio das expendedorías de titularidade de persoas xurídico-privadas.*

Un. Ata o vencemento da concesión polo transcurso do prazo de 25 anos desde a entrada en vigor da Lei 24/2005, do 18 de novembro, de reformas para o impulso á produtividade, seguirán subsistindo as expendedorías titularidade de persoas xurídico-privadas.

Dous. As ditas concesións non poderán ser transmitidas baixo ningún suposto, e a extinción da persoa xurídico-privada suporá a extinción automática da concesión.

Disposición derogatoria única. *Derrogación normativa.*

Á entrada en vigor deste real decreto quedarán derrogadas todas as disposicións que se opoñan ao disposto nel.

Disposición derradeira única. *Entrada en vigor.*

Este real decreto entrará en vigor o día seguinte ao da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Dado en Madrid o 12 de xaneiro de 2007.

JUAN CARLOS R.

O vicepresidente segundo do Goberno
e ministro de Economía e Facenda,
PEDRO SOLBES MIRA

MINISTERIO DE EDUCACIÓN E CIENCIA

1221 *REAL DECRETO 1577/2006, do 22 de decembro, polo que se fixan os aspectos básicos do currículo das ensinanzas profesionais de música reguladas pola Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. («BOE» 18, do 20-1-2007.)*

As ensinanzas artísticas reguladas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, teñen por finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade, así como garantir a cualificación dos futuros profesionais da música, a danza, a arte dramática, as artes plásticas e o deseño. Son ensinanzas artísticas, entre outras, as ensinanzas profesionais de música e de danza. A lei establece que estas ensinanzas se organicen, unhas e outras, nun grao profesional de seis cursos de duración.

Considerando o avance que para as ensinanzas de música supuxo a normativa emanada da Lei orgánica 1/1990, do 3 de outubro, de ordenación xeral do sistema educativo, este real decreto segue fundamentándose no estudo da especialidade instrumental ou vocal, que actúa como eixe vertebrador do currículo e, á vez, pretende avanzar cara a unha estrutura máis aberta e flexible. Abórdanse así mesmo medidas que permitan a máxima adecuación dos estudos aos intereses do alumnado, considérase a compatibilidade real entre estas ensinanzas e as de educación secundaria e facúltanse as administracións educativas para a adopción de diferentes solucións a este respecto.

No que se refire á apertura das ensinanzas de música, este real decreto crea unha nova especialidade relacionada co flamenco e novas especialidades relacionadas coas ferramentas conceptuais que propoñen as novas estéticas das artes escénicas. Todo iso sen prexuízo de que as administracións educativas poidan seguir solicitando a ampliación de especialidades instrumentais ou vocais por razóns derivadas da súa raíz tradicional ou grao de interese etnográfico e complexidade do seu repertorio, ou polo seu valor histórico na cultura musical europea e grao de implantación no ámbito territorial correspondente.

Outra novidade deste real decreto é o tratamento da práctica musical de conxunto. En efecto, tendo en conta a individualidade que require o estudo dun instrumento ou do canto, o currículo debe albergar materias que transcendan este compoñente unipersoal da práctica musical e que introduzan elementos colectivos ata agora definidos pola orquestra, polo coro e pola música de cámara. A adquisición da técnica do instrumento ou do canto e á formación dos criterios interpretativos propios únense fórmulas de práctica musical en grupo como verdadeira ferramenta de relación social e de intercambio de ideas entre os propios instrumentistas e cantantes.

En canto aos contidos das especialidades instrumentais e vocais, mantense a necesidade de conxugar comprensión e expresión, coñecemento e realización. Este proceso complexo de educación artística debe ter en conta que os contidos esenciais na formación dun músico que se expresa a través dun instrumento ou do canto están presentes, case na súa totalidade, desde o inicio dos estudos, e que o seu desenvolvemento se realiza non tanto pola adquisición de novos elementos como polo afondamento permanente deles. Nesta traxectoria, o grao de dificultade interpretativa virá determinado pola natureza das obras que en cada tramo do proceso se seleccionen.

En relación cos criterios de avaliación, estes establecen o tipo e grao de aprendizaxe que se espera que alcancen os alumnos nun momento determinado respecto dos

obxectivos xerais das ensinanzas, as capacidades indicadas nos obxectivos específicos das ensinanzas profesionais de música e os propios de cada especialidade. O nivel de cumprimento destes obxectivos, en relación cos criterios de avaliación fixados, debe ser medido tendo en conta o contexto do alumno así como as súas propias características e posibilidades. Deste modo, a avaliación constitúese nunha función formativa e, ademais, nunha fonte de información sobre o mesmo proceso de ensino converténdose así nun referente fundamental de todo o proceso de ensino-aprendizaxe.

En consonancia con estas premisas, fíxanse os aspectos básicos do currículo que constitúen as ensinanzas mínimas e os horarios escolares mínimos das ensinanzas profesionais de música. A función destas ensinanzas queda definida e netamente diferenciada doutras vías para acceder ao coñecemento da música trazadas na nova ordenación do sistema educativo.

No proceso de elaboración deste real decreto foron consultadas as comunidades autónomas e emitiron informe o Consello Escolar do Estado e o Ministerio de Administracións Públicas.

Na súa virtude, por proposta da ministra de Educación e Ciencia, de acordo co Consello de Estado e logo de deliberación de Consello de Ministros na súa reunión do día 22 de decembro de 2006,

DISPÕÑO :

CAPÍTULO I

Da finalidade e organización das ensinanzas profesionais de música

Artigo 1. Finalidade e organización.

1. As ensinanzas profesionais de música teñen como finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais da música.

2. A finalidade das ensinanzas profesionais de música ordénase en tres funcións básicas: formativa, orientadora e preparatoria para estudos posteriores.

3. As ensinanzas profesionais de música organizaranse nun grao de seis cursos de duración, segundo o disposto no artigo 48.2 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.

Artigo 2. Obxectivos xerais das ensinanzas profesionais de música.

As ensinanzas profesionais de música teñen como obxectivo contribuír a desenvolver nos alumnos e alumnas as capacidades xerais e os valores cívicos propios do sistema educativo e, ademais, as capacidades seguintes:

a) Afacerse a escoitar música e establecer un concepto estético que lles permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.

b) Desenvolver a sensibilidade artística e o criterio estético como fonte de formación e enriquecemento persoal.

c) Analizar e valorar a calidade da música.

d) Coñecer os valores da música e optar polos aspectos emanados dela que sexan máis idóneos para o desenvolvemento persoal.

e) Participar en actividades de animación musical e cultural que permita vivir a experiencia de transmitir o gozo da música.

f) Coñecer e empregar con precisión o vocabulario específico relativo aos conceptos científicos da música.

g) Coñecer e valorar o patrimonio musical como parte integrante do patrimonio histórico e cultural.

Artigo 3. Obxectivos específicos das ensinanzas profesionais de música.

As ensinanzas profesionais de música deberán contribuír a que os alumnos e alumnas adquiren as capacidades seguintes:

a) Superar con dominio e capacidade crítica os contidos e obxectivos formulados nas materias que compoñen o currículo da especialidade elixida.

b) Coñecer os elementos básicos das linguaxes musicais, as súas características, funcións e transformacións nos distintos contextos históricos.

c) Utilizar o «oído interno» como base da afinación, da audición harmónica e da interpretación musical.

d) Formar unha imaxe axustada das posibilidades e características musicais de cada un, tanto a nivel individual coma en relación co grupo, coa disposición necesaria para saberse integrar como un membro máis deste ou para actuar como responsable do conxunto.

e) Compartir vivencias musicais de grupo na aula e fóra dela que permitan enriquecer a relación afectiva coa música a través do canto e de participación instrumental en grupo.

f) Valorar o corpo e a mente para utilizar con seguridade a técnica e poder concentrarse na audición e interpretación.

g) Interrelacionar e aplicar os coñecementos adquiridos en todas as materias que compoñen o currículo, nas vivencias e nas experiencias propias para conseguir unha interpretación artística de calidade.

h) Coñecer e aplicar as técnicas do instrumento ou da voz de acordo coas exigencias das obras.

i) Adquirir e demostrar os reflexos necesarios para resolver eventualidades que xurdan na interpretación.

j) Cultivar a improvisación e a transposición como elementos inherentes á creatividade musical.

k) Interpretar, individualmente ou dentro da agrupación correspondente, obras escritas en todas as linguaxes musicais aprofundando no coñecemento dos diferentes estilos e épocas, así como nos recursos interpretativos de cada un deles.

l) Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria e capacidade comunicativa.

Artigo 4. Especialidades das ensinanzas profesionais de música.

Son especialidades das ensinanzas profesionais de música:

Acordeón.

Arpa.

Baixo eléctrico.

Cante flamenco.

Canto.

Clarinete.

Clave.

Contrabaixo.

Dulzaina.

Fagot.

Flabiol i Tamborí.

Frauta travesa.

Frauta de bico.

Gaita.

Guitarra.

Guitarra eléctrica.

Guitarra flamenca.

Instrumentos de corda pulsada do renacemento e do barroco.

Instrumentos de puga.
Óboe.
Órgano.
Percusión.
Piano.
Saxofón.
Tenora.
Tible.
Trombón.
Trompa.
Trompeta.
Tuba.
Txistu.
Viola.
Viola da gamba.
Violín.
Violoncello.

CAPÍTULO II

Do currículo

Artigo 5. *Currículo.*

1. Os obxectivos, contidos e criterios de avaliación que, para as distintas especialidades e materias das ensinanzas profesionais de música, se inclúen no anexo I deste real decreto constitúen os aspectos básicos dos currículos respectivos.

2. O horario escolar correspondente aos contidos básicos das ensinanzas mínimas, de conformidade co disposto no artigo 6, punto 3, da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, será o establecido no anexo II deste real decreto.

3. As administracións educativas establecerán o currículo das ensinanzas profesionais de música, do que formarán parte en todo caso os aspectos básicos que, para cada especialidade, se establecen no anexo I deste real decreto.

4. Ao establecer o currículo das ensinanzas profesionais de música as administracións educativas fomentarán a autonomía pedagóxica e organizativa dos centros, favorecerán o traballo en equipo dos profesores e estimularán a actividade investigadora destes a partir da súa práctica docente.

Artigo 6. *Materias que constitúen o currículo.*

1. As ensinanzas profesionais de música organizáranse nas materias seguintes:

a) Materias comúns a todas as especialidades:

Instrumento ou voz.
Linguaxe musical.
Harmonía.

b) Materias propias da especialidade:

Música de cámara: nas especialidades de acordeón, arpa, canto, clarinete, clave, contrabaixo, fagot, frauta de bico, frauta travesa, guitarra, instrumentos de corda pulsada de renacemento e barroco, instrumentos de puga, óboe, órgano, percusión, piano, saxofón, trombón, trompa, trompeta, tuba, viola, viola da gamba, violín e violoncello.

Orquestra: nas especialidades de arpa, clarinete, contrabaixo, fagot, frauta travesa, óboe, percusión, saxofón, trombón, trompa, trompeta, tuba, viola, violín e violoncello.

Banda: nas especialidades de clarinete, contrabaixo, fagot, frauta travesa, óboe, percusión, saxofón, trombón, trompa, trompeta, tuba.

Conxunto: nas especialidades de acordeón, arpa, baixo eléctrico, cante flamenco, clave, dulzaina, flabiol i tamborí,

frauta de bico, gaita, guitarra, guitarra eléctrica, guitarra flamenca, instrumentos de corda pulsada de renacemento e barroco, instrumentos de puga, órgano, percusión, piano, saxofón, tenora, tible, txistu, viola da gamba.

Coro: nas especialidades de acordeón, baixo eléctrico, cante flamenco, canto, clave, dulzaina, flabiol i tamborí, frauta de bico, gaita, guitarra, guitarra eléctrica, guitarra flamenca, instrumentos de corda pulsada do renacemento e barroco, instrumentos de puga, órgano, piano, tenora, tible, txistu e viola da gamba.

Idiomas aplicados ao canto: na especialidade de canto.

2. As administracións educativas determinarán os cursos en que se deberán incluír as materias establecidas no punto anterior. Así mesmo, poderán engadir outras materias dentro das diferentes especialidades que integran as ensinanzas profesionais de música.

3. Así mesmo, as administracións educativas poderán potenciar nos seus currículos distintos perfís dentro de cada especialidade nos dous últimos cursos das ensinanzas profesionais de música.

CAPÍTULO III

Do acceso ás ensinanzas

Artigo 7. *Requisitos académicos e proba de acceso.*

1. Conforme o artigo 49 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, para acceder ás ensinanzas profesionais de música será preciso superar unha proba específica de acceso regulada e organizada polas administracións educativas. Mediante esta proba valorarase a madurez, as aptitudes e os coñecementos para cursar con aproveitamento as ensinanzas profesionais, de acordo cos obxectivos establecidos neste real decreto.

2. Así mesmo, poderase acceder a cada curso das ensinanzas profesionais sen cursar os anteriores sempre que, a través dunha proba, o aspirante demostre posuír os coñecementos necesarios para cursar con aproveitamento as ensinanzas correspondentes. A devandita proba será organizada polas administracións educativas.

Artigo 8. *Cualificación das probas de acceso.*

1. As puntuacións definitivas obtidas polos alumnos nas probas de acceso axustaranse á cualificación numérica de 0 a 10 ata un máximo dun decimal, sendo precisa a cualificación de 5 para o aprobado.

2. A superación da proba de acceso faculta exclusivamente para matricularse no curso académico en que fose convocada.

Artigo 9. *Admisión de alumnos.*

A admisión de alumnos estará sometida aos principios de igualdade, mérito e capacidade, e supeditada ás cualificacións obtidas na proba de acceso a que se refire o artigo 7 deste real decreto.

Artigo 10. *Matriculación.*

1. Correspóndelles ás administracións educativas regular os procesos de matriculación do alumnado.

2. No caso dos alumnos que cursan máis dunha especialidade unicamente cursarán as materias comúns por unha delas. Unha vez cursadas e superadas nunha especialidade, a cualificación obtida é válida para todas as especialidades e deste xeito deberá constar no libro de cualificacións.

3. As administracións educativas establecerán as condicións para a matriculación, con carácter excepcional, en máis dun curso académico, de acordo co establecido no artigo 48.2 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.

CAPÍTULO IV

Da avaliación, a promoción e a permanencia

Artigo 11. *Avaliación.*

1. A avaliación das ensinanzas profesionais de música levarase a cabo tendo en conta os obxectivos educativos e os criterios de avaliación establecidos no currículo.

2. A avaliación da aprendizaxe dos alumnos será continua e integradora, aínda que diferenciada segundo os distintas materias do currículo.

3. A avaliación será realizada polo conxunto de profesores do alumno coordinados polo profesor tutor, actuando os devanditos profesores de maneira integrada ao longo do proceso de avaliación e na adopción das decisións resultantes do devandito proceso.

4. Os profesores avaliarán tanto a aprendizaxe dos alumnos como os procesos de ensino.

5. As administracións educativas regularán as condicións para que os centros organicen as oportunas probas extraordinarias co fin de facilitarlles aos alumnos a recuperación das materias con avaliación negativa.

6. Os resultados da avaliación final das distintas materias que compoñen o currículo expresaranse mediante a escala numérica de 1 a 10 sen decimais, considerándose positivas as cualificacións iguais ou superiores a cinco e negativas as inferiores a cinco.

Artigo 12. *Promoción.*

1. Os alumnos ascenderán de curso cando superen as materias cursadas ou teñan avaliación negativa como máximo en dúas materias. No suposto de materias pendentes referidas a práctica instrumental ou vocal, a recuperación da materia deberase realizar na clase do curso seguinte se forma parte deste. No resto dos casos os alumnos deberán asistir ás clases das materias non superadas no curso anterior.

2. A cualificación negativa en tres ou máis materias dun ou varios cursos impedirá a promoción dun alumno ao curso seguinte.

3. Os alumnos que ao termo do 6.º curso tivesen pendentes de avaliación positiva tres materias ou máis deberán repetir o curso na súa totalidade. Cando a cualificación negativa se produza nunha ou dúas materias, só será necesario que realicen as materias pendentes.

Artigo 13. *Límites de permanencia.*

1. O límite de permanencia nas ensinanzas profesionais de música será de oito anos. O alumno ou a alumna non poderá permanecer máis de dous anos no mesmo curso, agás en 6.º curso.

2. Con carácter excepcional e nas condicións que establezan as administracións educativas, poderase ampliar nun ano o límite de permanencia en supostos de enfermidade grave ou outras circunstancias que merezan similar consideración.

Artigo 14. *Titulación.*

1. Os alumnos e as alumnas que superen as ensinanzas profesionais de música obterán o título profesional de música, en que constará a especialidade cursada.

2. Os alumnos e as alumnas que finalicen as ensinanzas profesionais de música, obterán o título de bacharelato se superan as materias comúns do bacharelato, aínda que non realizasen o bacharelato da modalidade de artes na súa vía específica de música e danza.

CAPÍTULO V

Dos documentos de avaliación

Artigo 15. *Documentos de avaliación.*

1. Son documentos de avaliación das ensinanzas profesionais de música o expediente académico persoal, as actas de avaliación, o libro de cualificacións e os informes de avaliación individualizados.

2. Dos documentos de avaliación, terá a consideración de documento básico o libro de cualificacións

3. Os documentos de avaliación levarán as sinaturas fidedignas das persoas que corresponda en cada caso, con indicación do posto desempeñado. Debaixo destas constará o nome e os apelidos do asinante.

Artigo 16. *Libro de cualificacións.*

1. O libro de cualificacións das ensinanzas profesionais de música é o documento oficial que reflicte os estudos cursados. Nel recolleranse as cualificacións obtidas polo alumno, a información sobre a súa permanencia no centro e, se é o caso, sobre os traslados de matrícula. Así mesmo, constará a solicitude, por parte do alumno, da expedición do título correspondente, unha vez superadas todas as materias correspondentes ás ensinanzas profesionais de música.

2. O libro de cualificacións referirase aos estudos cursados dentro dunha única especialidade. No caso de alumnos que cursen máis dunha especialidade, cubrirase un libro de cualificacións por cada especialidade cursada, indicándose, se é o caso, na páxina de «estudos previos de ensinanzas profesionais noutras especialidades», as materias comúns superadas e a cualificación obtida.

3. O libro de cualificacións axustarase ao modelo e características que se determinan no anexo III deste real decreto e será editado polas administracións educativas, que establecerán o procedemento de solicitude e rexistro do citado documento.

4. Correspóndelles aos centros cubrir e custodiar os libros de cualificacións. Unha vez superados os estudos, o libro será entregado aos alumnos, o cal se fará constar na dilixencia correspondente do libro, da cal se gardará copia co expediente do alumno.

5. Cando un alumno ou alumna se traslade de centro antes de concluír os seus estudos de ensinanzas profesionais de música, o centro de orixe remitiralle ao de destino, a pedimento deste, o libro de cualificacións do alumno, facendo constar, na dilixencia correspondente, que as cualificacións concordan coas actas que constan no centro. Cando o libro de cualificacións corresponda a alumnos de centros privados, esta dilixencia será cuberta polo conservatorio ao que estean adscritos segundo a regulación das administracións educativas.

6. Os alumnos que trasladen a súa matrícula desde o ámbito de xestión dunha administración educativa ao doutra incorporaranse no curso correspondente, sempre que existan prazas vacantes.

7. O centro receptor abrirá o correspondente expediente académico do alumno e incorporará nel os datos do libro de cualificacións.

Artigo 17. *Linguas dos documentos básicos.*

Nas comunidades autónomas cuxas linguas teñan estatutariamente atribuído carácter oficial, os documen-

tos básicos de avaliación poderán ser redactados na correspondente lingua, debendo ser expedidos, en todo caso, en forma bilingüe cando o pidan os alumnos e debendo figurar sempre o texto castelán cando teñan que producir efectos fóra do ámbito da comunidade autónoma. Se debe producir efectos no territorio dunha comunidade autónoma onde sexa cooficial esa mesma lingua distinta do castelán, non será precisa a súa tradución.

Artigo 18. *Procedemento de cubrir e custodiar.*

A supervisión do procedemento de cubrir e custodiar os diferentes documentos de avaliación realizarase na forma que determinen as administracións educativas competentes.

Artigo 19. *Traslados de expediente.*

Cando un alumno se traslade a outro centro antes de concluír o curso emitírase un informe de avaliación individualizado, no cal se recollerá, para tales efectos, toda aquela información que resulte necesaria para a continuidade do proceso de aprendizaxe. Será elaborado polo titor do curso que o alumno estivese a realizar no centro, a partir dos datos facilitados polos profesores das distintas materias e remitido polo centro de orixe ao de destino xunto co libro de cualificacións.

CAPÍTULO VI

Correspondencia con outras ensinanzas

Artigo 20. *Correspondencia entre ensinanzas de música e ensinanzas de educación secundaria.*

1. De acordo co artigo 47.1 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, as administracións educativas facilitaranlle ao alumnado a posibilidade de cursar simultaneamente as ensinanzas artísticas profesionais e a educación secundaria.

2. Así mesmo, de conformidade co artigo 47.2 da citada Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, co obxecto de facer efectivo o previsto no punto anterior, poderanse adoptar as oportunas medidas de organización e de ordenación académica que incluírán, entre outras, as validacións e a creación de centros integrados.

3. O Ministerio de Educación e Ciencia, consultadas as comunidades autónomas, establecerá correspondencias entre materias de educación secundaria obrigatoria e de bacharelato e materias das ensinanzas profesionais de música.

4. Sen prexuízo do establecido no punto anterior, as administracións educativas poderán establecer validacións cando estas afecten as materias optativas de educación secundaria obrigatoria e de bacharelato, e regular, no ámbito das súas competencias, adaptacións nos seus currículos encamiñadas a facilitar a simultaneidade de estudos de réxime xeral e de réxime especial.

Disposición adicional primeira. *Creación de novas especialidades.*

1. A relación de especialidades instrumentais ou vocais que se inclúe no artigo 4 deste real decreto poderá ser ampliada con outras que, pola súa raíz tradicional ou grao de interese etnográfico e complexidade do seu repertorio, ou polo seu valor histórico na cultura musical europea e grao de implantación no ámbito territorial correspondente, así como debido ás novas demandas dunha sociedade plural requiran o tratamento de especialidade.

2. A creación de novas especialidades será adoptada polo Goberno, quer por instancia das comunidades autónomas quer por iniciativa propia, oídas estas. O establecemento do currículo das posibles novas especialidades rexeráse polo establecido no artigo 6 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.

Disposición adicional segunda. *Valoración do título profesional no acceso ás ensinanzas superiores.*

Para facer efectivo o previsto no artigo 54.2 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, en relación coa proba de acceso ás ensinanzas superiores, a nota media do expediente dos estudos profesionais constituirá como máximo o 50% da nota da proba no caso dos alumnos e as alumnas que opten a ela e estean en posesión do título profesional de música. Correspóndelles ás administracións educativas a concreción dese tanto por cento.

Disposición adicional terceira. *Alumnos con discapacidade.*

1. No marco das disposicións establecidas na Lei 51/2003, do 2 de decembro, de igualdade de oportunidades, non-discriminación e accesibilidade universal das persoas con discapacidade, os centros escolares de nova creación deberán cumprir coas disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade. O resto dos centros deberá adecuarse á devandita lei nos prazos e cos criterios establecidos nesta.

2. As administracións educativas adoptarán as medidas oportunas para a adaptación do currículo ás necesidades do alumnado con discapacidade.

Disposición adicional cuarta. *Incorporación de alumnos procedentes de plans anteriores con materias pendentes.*

1. Sen prexuízo das equivalencias establecidas no Real decreto 806/2006, do 30 de xuño, polo que se establece o calendario de aplicación da nova ordenación do sistema educativo, establecida pola Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, cando un alumno suspenda dúas ou máis materias do curso que estea a realizar das ensinanzas establecidas na Lei orgánica 1/1990, do 3 de outubro, de ordenación xeral do sistema educativo, incorporárase ao mesmo curso das ensinanzas reguladas pola Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, que deberá realizar completo.

2. Así mesmo, cando un alumno teña cualificación negativa nunha materia do curso que estea a realizar das ensinanzas establecidas na Lei orgánica 1/1990, do 3 de outubro, de ordenación xeral do sistema educativo, incorporárase ao curso seguinte das ensinanzas reguladas pola Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. A tal fin, as administracións educativas determinarán as condicións para a superación da materia pendente.

3. O alumno presentará o libro de cualificacións e o centro receptor abrirá o correspondente expediente académico, ao que incorporará os datos pertinentes.

Disposición derogatoria única. *Derrogación normativa.*

Queda derogado o Real decreto 756/1992, do 26 de xuño, polo que se establecen os aspectos básicos do currículo dos graos elemental e medio das ensinanzas de música, sen prexuízo da súa aplicación transitoria en función do calendario de aplicación da nova ordenación do sistema educativo establecido polo Real decreto 806/2006, do 30 de xuño. Así mesmo, queda derogada a Orde do 29 de maio de 1995, pola que se establecen os elementos básicos dos informes de avaliación do grao elemental de

danza e dos graos elemental e medio das ensinanzas de música, reguladas pola Lei orgánica 1/1990, do 3 de outubro, de ordenación xeral do sistema educativo

Disposición derradeira primeira. *Título competencial.*

Este real decreto ten carácter básico e dítase ao amparo do disposto no artigo 149.1.30.^a da Constitución española, da habilitación que lle confire ao Goberno o artigo 6.2. da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, e en uso da competencia estatal para a fixación das ensinanzas mínimas recollida expresadamente na disposición adicional primeira, 2, c), da Lei orgánica 8/1985, do 3 de xullo, reguladora do dereito á educación.

Disposición derradeira segunda. *Entrada en vigor.*

Este real decreto entrará en vigor o día seguinte ao da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Dado en Madrid o 22 de decembro de 2006.

JUAN CARLOS R.

A ministra de Educación e Ciencia,
MERCEDES CABRERA CALVO-SOTELO

ANEXO I

ENSINANZAS MÍNIMAS CORRESPONDENTES ÁS ENSINANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

Harmonía

Introdución

A linguaxe musical occidental inclúe unha multiplicidade de elementos que, aínda que distintos no conceptual e, polo tanto, divisibles analiticamente, percibimos en forma unitaria nun contexto musical. A harmonía ocúpase por un lado, e dentro dunha consideración morfolóxica, do que se produce nun mesmo instante temporal; por outro, dentro do sintáctico, da súa relación co que antecede e co que o segue: a súa función no contexto de que forma parte.

O sistema tonal, que pode ser cualificado como unha das maiores e máis prolíficas invencións do xénero humano, pode chegar a ser, polas consecuencias derivadas da simplificación que supón, un forte condicionamento para a audición pura de música non compostas conforme os seus postulados e á súa mecánica. O coñecemento das súas peculiaridades é, nas mans de quen coñece a fondo todas as cuestións relativas á súa formación e disolución, unha poderosa ferramenta para desenvolver unha escoita intelixente e consciente que permita valorar, na súa xusta medida, tanto a música composta segundo os seus principios, como a que non se axusta a eles. Correspóndelle ao ensino da harmonía subministrar o coñecemento profundo do devandito sistema, así como a mecánica do funcionamento dos elementos que o compoñen.

Por ser a harmonía a continuación da linguaxe musical, é lóxico que os seus aspectos teóricos máis básicos estean xa incluídos nos estudos desta materia didáctica. Por outra parte, a práctica da entoación e o repertorio do instrumento estudado, así como a asistencia do alumno e da alumna ás actividades musicais propias do seu ámbito social, poriana, sen dúbida, en contacto cunha práctica e un repertorio baseados no predomínio case absoluto de músicas compostas conforme o sistema tonal, prioritario na súa educación e na súa formación durante esta etapa dos estudos musicais.

Partindo dese suposto, o ensino da harmonía deberá ir paso a paso descubríndolle ao alumnado o que xa sabe

sen saber que o sabe; actuará de forma similar ao da gramática da propia lingua: non ensinando a falar senón a comprender como se fala.

Nas ensinanzas profesionais de música o ensino da harmonía estará centrado, basicamente, no estudo do dito sistema tonal, pero sempre considerado baixo un dobre prisma sincrónico-diacrónico: por un lado, considerando que o sistema tonal posúe unhas estruturas pechadas en si mesmas, que precisamente son estudables e analizables pola permanencia que implica que as devanditas estruturas estean estreitamente conectadas a un estilo perfectamente definido; por outro lado, non se debe perder de vista no estudo da harmonía que cada estilo ocupa o seu lugar no devir diacrónico da linguaxe musical de occidente, e que nos seus elementos morfolóxicos e na súa sintaxe están presentes elementos e procedementos do seu propio pasado e, en forma latente, as consecuencias da súa propia evolución.

Por outra banda, o coñecemento detallado e profundo do sistema tonal irá permitindo, en forma progresiva, ampliar a comprensión de determinadas ensinanzas, como a historia da música, coas que a harmonía se deberá irmandar, co fin de buscar a desexable complementariedade en canto á adquisición de coñecementos.

Os contidos da materia responden a unha ordenación lóxica e progresiva dos elementos e procedementos postos en xogo no sistema tonal. Nos conceptos correspondentes a cada un dos elementos estudados, non só se deberá prestar atención ao aspecto mecánico do seu emprego (criterio sincrónico), senón que será necesaria unha valoración diacrónica en que se dean cita consideracións históricas e estilísticas. Esta valoración levarase a cabo fundamentalmente por medio da análise, a cal será materia importantísima para traballar durante este período de estudos.

Con respecto aos procedementos, débese ter en conta que o alumno e a alumna aprenden ao longo destes estudos o concernente aos aspectos morfolóxico e sintáctico da harmonía tonal. Co fin de facilitar a súa aprendizaxe e avaliar o aproveitamento por parte do alumnado, desenvólvense unha serie de criterios que orientan a disciplina dende un tratamento esencialmente vertical, case homofónico, da realización da harmonía –co fin de que os elementos e procedementos morfolóxicos e sintácticos que constitúen a súa dobre dimensión sexan comprendidos na súa formulación máis esquemática-, ata o emprego de técnicas de escritura máis relacionadas coa realidade musical.

Ademais, deberase fomentar xa desde o comezo do estudo desta materia a propia capacidade creativa dos alumnos e das alumnas, e non só no concernente á composición íntegra de exercicios dentro dos supostos estilísticos estudados, senón mesmo no referente a pequenas pezas libres, vocais ou instrumentais, a través das cales desenvolvan a súa espontaneidade creativa e aprendan gradualmente a resolver os diversos problemas (referentes tanto á harmonía coma á forma, a textura, os contrastes de todo tipo, etc.) que o feito musical vai xerando no seu crecemento.

Obxectivos

As ensinanzas de harmonía das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuir a desenvolver no alumnado as capacidades seguintes:

- Coñecer os elementos básicos da harmonía tonal e as súas características, funcións e transformacións nos distintos contextos históricos.
- Utilizar en traballos escritos os elementos e procedementos básicos da harmonía tonal.
- Desenvolver o oído interno tanto na análise coma na realización de exercicios escritos.

- d) Identificar a través da audición os acordes e procedementos máis comúns da harmonía tonal.
- e) Identificar a través da análise de obras os acordes, os procedementos máis comúns da harmonía tonal e as transformacións temáticas.
- f) Comprender a interrelación dos procesos harmónicos coa forma musical.
- g) Aprender a valorar a calidade da música.

Contidos

O acorde. Consonancia e disonancia. Estado fundamental e inversións dos acordes tríades e de sétima sobre todos os graos da escala e dos acordes de novena dominante. Enlace de acordes. Tonalidade e funcións tonais. Elementos e procedementos de orixe modal presentes no sistema tonal. O ritmo harmónico. Cadencias perfecta, imperfecta, plagal, rota. Procesos cadenciais. Modulación: diatónica e cromática, por cambio de función tonal, cambios de ton e modo, etc. Flexións introtonais. Progresións unitonais e modulantes. Series de sextas e de sétimas. Utilización dos elementos e procedementos anteriores na realización de traballos escritos. Práctica auditiva e instrumental que conduza á interiorización dos elementos e procedementos aprendidos. Análise de obras para relacionar os ditos elementos e procedementos, así como as transformacións temáticas dos materiais utilizados co seu contexto estilístico e a forma musical.

Criterios de avaliación

1. Realizar exercicios a partir dun baixo cifrado dado.

Con este criterio de avaliación trátase de comprobar o dominio do alumnado no referente á mecánica de encaideamento de acordes e a súa aplicación a unha realización coitada e interesante dende o punto de vista musical.

2. Realizar exercicios de harmonización a partir de tipos dados.

Con este criterio avaliarase a capacidade para empregar cun sentido sintáctico os diferentes acordes e procedementos harmónicos por medio dunha realización coitada e interesante, con especial atención á voz do baixo.

3. Realizar exercicios de harmonización a partir de baixos sen cifrar dados.

Este criterio permite avaliar a capacidade do alumnado para empregar cun sentido sintáctico os diferentes acordes e procedementos harmónicos, así como a súa habilidade para a consecución dunha realización correcta e interesante desde o punto de vista musical, con especial atención á voz de soprano.

4. Compoñer exercicios breves a partir dun esquema harmónico dado ou propio.

Este criterio de avaliación permitirá valorar a capacidade do alumnado para crear na súa integridade pequenas pezas musicais a partir das indicacións harmónicas esquemáticas ou dos procedementos que se lle propoñan, así como a súa habilidade para lograr unha realización lóxica, coitada e interesante, con especial atención ás voces extremas.

5. Identificar auditivamente os principais elementos morfolóxicos da harmonía tonal.

Mediante este criterio poderase avaliar o progreso da habilidade auditiva do alumnado a través da identificación dos diversos tipos de acordes estudados, en estado fundamental e nas súas inversións.

6. Identificar auditivamente os principais procedementos sintácticos da harmonía tonal.

Este criterio de avaliación permitirá valorar o progreso da habilidade auditiva do alumnado no recoñecemento do papel funcional xogado polos distintos acordes dentro dos elementos formais básicos (cadencias, progresións, etc.).

7. Identificar auditivamente estruturas formais concretas.

Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade do alumnado para identificar a forma en que está construída unha obra, así como para comprender a estreita relación entre a devandita forma e os procedementos harmónicos utilizados.

8. Identificar mediante a análise de obras os elementos morfolóxicos da harmonía tonal.

Con este criterio poderase valorar a habilidade do alumnado no recoñecemento dos acordes estudados e a súa comprensión desde o punto de vista estilístico.

9. Identificar mediante a análise de obras os procedementos sintácticos e formais da harmonía tonal.

Mediante este criterio será posible avaliar a habilidade do alumnado para recoñecer os procedementos harmónicos estudados e os elementos formais básicos, o seu papel funcional e a súa comprensión dende o punto de vista estilístico.

10. Identificar mediante a análise de obras os procedementos de transformación temática.

Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade do alumnado para recoñecer as transformacións temáticas dos materiais que interveñen nunha obra e a súa relación co contexto harmónico e estilístico.

11. Identificar auditivamente diversos erros en exercicios preparados con esta finalidade e propoñer solucións.

Con este criterio preténdese avaliar a habilidade do alumnado para detectar por medio da audición os posibles defectos que poidan aparecer nun fragmento de música, así como a súa capacidade para propoñer alternativas axeitadas.

12. Identificar mediante a análise diversos erros en exercicios preparados con esta finalidade e propoñer solucións.

Este criterio permitirá valorar a habilidade do alumnado para detectar, por medio da análise, os posibles defectos que poidan aparecer nun fragmento de música, así como a súa capacidade para propoñer solucións axeitadas.

Conxunto

O conxunto instrumental constitúe un espazo de formación de primeira orde para experimentar e aplicar, ademais das habilidades adquiridas na clase de instrumento da especialidade, os coñecementos adquiridos en todas as materias. Desde este punto de vista, o conxunto tamén poderá permitir percorrer o repertorio para diferentes formacións, de diferentes épocas ou estilos, co que se demostra unha vez máis que os obxectivos dunhas e outras materias se deben coordinar desde unha perspectiva común.

O proceso de ensino e aprendizaxe das diversas especialidades instrumentais ten un forzoso carácter individual, por iso, o currículo que agora se presenta alberga, como unha nova materia dun colectivo de estudantes, a materia de conxunto, que terá por finalidade, en esencia, a actividade de grupo, como no caso da orquestra, da banda ou do coro, todas elas dirixidas ao proceso de obtención de novos coñecementos e á súa aplicación na práctica social e representativa do centro en que se realizan os estudos.

No presente desenvolvemento normativo considereuse conveniente reforzar as actividades de grupo e incrementar a súa presenza nos centros. A paulatina incorporación de novas especialidades instrumentais cuxas literaturas presentan amplos repertorios de conxuntos específicos indican a idoneidade de incluír como unha materia máis no marco das ensinanzas profesionais de música, a de conxunto. Por outra banda, razóns de índole organizativa dos centros indican así mesmo a conveniencia de ampliar esta nova materia de grupo para a participación de todos os estudantes de calquera que sexa a especialidade instrumental cursada.

A educación musical non pode nin debe perseguir como única meta a formación de solistas. O carácter propedéutico das ensinanzas profesionais de música leva consigo a incorporación dos alumnos e das alumnas ás distintas agrupacións que se configuren nos seus centros co fin de propiciar un marco amplo de experiencias que permita ao alumno e á alumna dirixirse cara á formación musical que máis se adapte ás súas calidades, coñecementos e intereses.

A práctica indistinta de grupo, xa sexa na orquestra, a banda, o coro ou, se é o caso, o conxunto que corresponda, ten por finalidade facilitar a participación, a través de distintas formacións, de todo o alumnado ao procurarse unha organización máis flexible do ensino. Por unha parte, esta participación en agrupacións permitirá que determinados instrumentos con dificultades de integración teñan o marco axeitado para a práctica instrumental colectiva, e por outra, supón e garante a presenza activa dos alumnos e das alumnas nunha das actividades, que xunto co coro, a orquestra ou a banda, implican maior proxección do centro na sociedade.

As tradicionais asociacións de instrumentos darán paso a un repertorio que alberga unha complexa armazón de interrelacións instrumentais sen perder a unidade de criterio e a igualdade da execución que deben ser as principais metas a alcanzar. O alumno e a alumna, como noutras agrupacións, deberá incrementar a actitude de escoita de todo aquilo que rodea a propia execución unipersoal para conseguir aspectos inherentes a toda boa interpretación na agrupación: afinación, empaste, homoxeneidade no fraseo, igualdade nos ataques, claridade nas texturas, etc., adquirindo progresivamente, unha serie de habilidades e hábitos acordes co seu papel no grupo que estará condicionado ao repertorio do seu instrumento.

No caso de instrumentos cunha literatura escasa ou con dificultades de inserción no marco da orquestra ou a banda, o conxunto supón a posibilidade de internarse nas obras máis relevantes que lle son propias ao instrumento co que iso implica de enriquecemento na formación musical do alumno e da alumna. Por outra banda, a convivencia con instrumentos de natureza e técnicas próximas, así como a posibilidade de participación noutras agrupacións con instrumentos de natureza diversa, proporcionaralle ao alumno e á alumna unha visión máis ampla do feito musical e enriquecerá o seu coñecemento dos timbres e das diversas peculiaridades organolóxicas. En suma, o alumno e a alumna sentiranse partícipes dunha interpretación colectiva dando paso a un enriquecemento persoal e musical do instrumentista que dificilmente pode ser abordado desde a experiencia individual co instrumento.

En síntese, o mesmo que sucede na orquestra, a banda ou o coro, o conxunto propiciará a responsabilidade compartida. Por unha parte, as relacións humanas entre os alumnos e as alumnas, acostumados á práctica instrumental individual levarán consigo, como membros dun corpo colectivo, todo un exercicio de adaptación ao grupo e de aceptación doutros instrumentistas. Por outra, a práctica en grupo motivará a actitude de escoita, propiciará a memoria de pasaxes instrumentais, fomentará o estudo individual que reverterá no grupo e incentivará

unha actitude de disciplina dificilmente abordable en actividades individuais.

Obxectivos

As ensinanzas de conxunto das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivos contribuír a desenvolver no alumnado as capacidades seguintes:

- a) Afondar no coñecemento dos diferentes estilos e dos recursos interpretativos de cada un deles.
- b) Dominar o propio instrumento de acordo coas exixencias de cada obra.
- c) Respetar as normas que exige toda actuación en grupo e valorar a interpretación en conxunto como un aspecto fundamental da formación musical e instrumental.
- d) Aplicar en todo momento a audición polifónica para escoitar simultaneamente as diferentes partes ao mesmo tempo que se executa a propia, demostrando a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- e) Utilizar unha ampla e variada gama sonora, de maneira que o axuste de son se realice en función dos demais instrumentos do conxunto e das necesidades interpretativas da obra.
- f) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- g) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista.
- h) Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- i) Coñecer e realizar os xestos básicos que permitan a interpretación coordinada.
- j) Interpretar obras representativas do repertorio do conxunto instrumental de dificultade axeitada ao nivel.

Contidos

A unidade sonora: respiración, ataque, vibrato, afinación, articulación, ritmo, fraseo, etc. Agónica e dinámica. Estudo e práctica dos xestos anacrúsicos necesarios para tocar sen director ou directora. Equilibrio sonoro e de planos. Control permanente da afinación. Desenvolvemento da igualdade de ataques. Análise e interpretación de obras do repertorio. Práctica de conxunto da agrupación correspondente. Traballo gradual do repertorio básico máis significativo da agrupación correspondente. Valoración do silencio como marco da interpretación. Audicións comparadas de diferentes interpretacións de conxuntos, para analizar de xeito crítico as características das diferentes versións.

Criterios de avaliación

1) Interpretar obras do repertorio propio da agrupación correspondente.

Con este criterio preténdese avaliar a capacidade de unificación de criterio interpretativo entre todos os compoñentes do grupo, e o equilibrio sonoro entre as partes.

2) Actuar como responsable do grupo, dirixindo a interpretación colectiva mentres realiza a súa propia parte, se procede.

Mediante este criterio preténdese verificar que o alumno e a alumna teñen un coñecemento global da partitura e saben utilizar os xestos necesarios da concertación. Así mesmo, pódense valorar os seus criterios sobre unificación do son, timbre, vibrato, afinación, fraseo, etc.

3) Ler á primeira vista unha obra de pequena dificultade na agrupación que corresponda.

Este criterio pretende comprobar a capacidade do alumno e da alumna para desenvolverse con autonomía

na lectura dun texto, así como o seu grao de fluidez na lectura e comprensión da obra.

4) Estudar as obras correspondentes ao repertorio programado.

Mediante este criterio preténdese avaliar o sentido de responsabilidade como membro dun grupo, a valoración que ten o seu papel dentro deste e o respecto pola interpretación musical.

5) Interpretar en público obras do repertorio para conxunto.

Este criterio serve para comprobar a unificación do fraseo, a precisión rítmica, o equilibrio sonoro, a preparación de cambios dinámicos e de acentuación, así como a adecuación interpretativa ao carácter e o estilo da música interpretada.

Coro

O coro, polas súas características intrínsecas, é un espazo de formación de primeira orde para aprender non soamente a técnica vocal, senón tamén para reforzar os coñecementos adquiridos noutras materias. Desde este modo de ver, o coro tamén permitirá contribuír a facer un percorrido polas diferentes épocas e estilos, co que se demostra unha vez máis, que os obxectivos dunhas e outras materias deben coordinarse desde unha perspectiva común.

A propia práctica interpretativa, tal e como esta se decantou definitivamente a partir das innovacións levadas a cabo no período romántico, operou unha distinción fundamental entre os instrumentos, segundo estes puidesen ou non inserirse na estrutura e as necesidades habituais dunha orquestra sinfónica. Por regra xeral, pódese afirmar que os instrumentos homofónicos forman parte desta, mentres que son os polifónicos, precisamente pola súa propia condición, os que permanecen á marxe desta, o mesmo que, por motivos ben diferentes, os chamados instrumentos «históricos», en desuso xa antes do nacemento da orquestra tal e como hoxe a coñecemos.

Se o currículo de ensinanzas profesionais de música acolle a materia «orquestra» ou, se é o caso, «banda» ou «conxunto», para o primeiro tipo de instrumentos citados, resulta obrigada, así mesmo, a inclusión dunha materia que opere de igual maneira na formación dos alumnos. Neste sentido, imponse tamén unha materia que incorpore, por un lado, un matiz de colectividade e, por outro, unha relativización do papel que xoga o intérprete na consecución dos resultados finais.

Dada a autosuficiencia dos instrumentos polifónicos, a práctica coral proporcionará aos instrumentistas destes unha perspectiva nova. Así, o hábito de interpretar varias voces a un tempo pode redundar nunha perda da capacidade para cantar, para dicir coa máxima concentración musical unha única voz. «Para tocar ben necesítase cantar ben», reza un antigo proverbio italiano. O instrumentista, por dicilo así, apártase da polifonía e retorna á orixe, á monodía e á primeira canle expresiva posible: a voz humana. Esta utilizaráa con maior naturalidade e flexibilidade que o seu propio instrumento e afrontará a interpretación dunha melodía (ou unha voz do tecido polifónico) cunha musicalidade e unha intuición cantable a miúdo entorpecidas pola complexa técnica do seu instrumento.

Así pois, cantar converterase nun modelo e nunha vía alternativa de aproximación á música, desligada da lenta e complexa aprendizaxe dunha técnica. O estudante sentirá como as barreiras que parecían interpoñerse entre o seu corpo e o seu instrumento desaparecen e como a música xorde con espontaneidade con inmediatez. É o seu propio corpo quen a produce desde o seu interior, que á vez actúa como executante e como caixa de reso-

nancia. É o corpo quen se transforma en música, experiencia que sen dúbida enriquecerá o alumno e modificará substancialmente a perspectiva da súa aproximación ao instrumento.

Por outro lado, e ao igual que sucede coas materias de «orquestra», «banda» ou «conxunto» a actividade coral servirá tamén para evitar o illamento do ou da instrumentista dentro dun repertorio, unhas dificultades e un «modus operandi» de carácter fortemente individual. A cambio, o alumno e a alumna sentiranse partícipes dunha interpretación colectiva, en que a afinación (case sempre fixa nos instrumentos polifónicos, que non requiren da participación do intérprete para conseguila), o empaste, a homoxeneidade no fraseo, a claridade das texturas serán algúns dos obxectivos a alcanzar. A actitude de escoita e de adecuación da súa voz á dos seus compañeiros de rexistro, por un lado, e á suma de todo o conxunto, por outro, redundarán tamén en beneficio da amplitude de miras e do enriquecemento musical do instrumentista.

O coro fomentará, así mesmo, as relacións humanas entre os alumnos e as alumnas, acostumbrados a unha práctica instrumental individual. Como na execución orquestral, o coro incentivará tanto unha actitude de disciplina como a necesidade de seguir as indicacións do director ou directora, de maneira que o traballo realizado nos ensaios pode dar os seus froitos no concerto ou na interpretación da versión definitiva dunha obra. A sensación, como integrantes dun corpo colectivo, será tamén moi diferente, xa que os alumnos ou as alumnas sentirán a responsabilidade compartida, ao verse arroupados e, dalgún modo, protexidos polos seus compañeiros cos que, sen dúbida, xurdirán relacións de compañeirismo e de intercambio.

A historia móstranos como as capelas musicais de catedrais, igrexas ou cortes constituíron a mellor escola para formar tanto a compositores coma a instrumentistas ou cantantes. Algúns países do noso ámbito cultural conservaron esta tradición e moitos dos seus músicos máis destacados iniciaron a súa formación deste modo. A actividade coral permite un achegamento á gran tradición polifónica –particularmente rica no caso do noso país–, non menos importante, ao riquísimo patrimonio folclórico. Este contraste entre repertorio culto e popular, relixioso e profano, acentúa aínda máis se cabe a importancia desta disciplina coral e a necesidade da súa inclusión no currículo das ensinanzas profesionais.

Obxectivos

As ensinanzas de coro das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuír a desenvolver no alumnado as capacidades seguintes:

- a) Familiarizarse coa linguaxe xestual propia da interpretación coral.
- b) Controlar de forma consciente o mecanismo respiratorio e a emisión vocal para enriquecer as posibilidades tímbricas e proporcionarlle á voz capacidade de resistencia.
- c) Utilizar o «oído interno» como base da afinación, da audición harmónica e da interpretación musical.
- d) Darse conta da importancia de escoitar o conxunto e de integrarse neste para contribuír á unidade sonora.
- e) Coñecer a través da práctica coral tanto a música da nosa tradición occidental como a doutras culturas, facendo así patente a súa importancia na formación integral da persoa afondando no coñecemento dos diferentes estilos e dos recursos interpretativos de cada un deles.
- f) Recoñecer os procesos harmónicos e formais a través do repertorio vocal.
- g) Ler á primeira vista cun nivel que permita a montaxe fluída das obras.
- h) Participar na planificación e realización en equipo de actividades corais valorando as achegas propias e

alleas en función dos obxectivos establecidos, mostrando unha actitude flexible e de colaboración e asumindo responsabilidades no desenvolvemento das tarefas.

Contidos

Respiración, entoación, articulación e resonancia como elementos básicos da emisión vocal. Vocalizacións, entoación de acorde e cadencias para desenvolver o oído harmónico e a afinación. Práctica da memoria como elemento reitor da interpretación. Desenvolvemento da audición interna como elemento de control da afinación, da calidade vocal e da cor sonora do conxunto. Ton de intervalos consonantes e disonantes en diferentes graos de complexidade para afianzar a afinación. Práctica da lectura á vista. Análise e interpretación de repertorio de estilo polifónico e contrapuntístico a catro e máis voces mixtas con ou sen acompañamento instrumental. Adquisición progresiva da seguridade persoal no exercicio do canto coral. Valoración do silencio como marco da interpretación. Interpretación dos textos que favorezan o desenvolvemento da articulación, a velocidade e a precisión rítmica. Análise e interpretación de obras de repertorio coral de diferentes épocas e estilos así como doutros xéneros e outros ámbitos culturais.

Criterios de avaliación

1) Reproducir en cuarteto (ou agrupación correspondente) calquera das obras programadas durante o curso.

Mediante este criterio trátase de valorar a seguridade para interpretar a propia parte, xunto coa integración equilibrada no conxunto, así como a capacidade de articular e afinar con corrección.

2) Reproducir calquera das obras programadas durante o curso en conxunto de tres ou máis membros por corda.

Este criterio trata de avaliar a capacidade para adecuar todos os elementos da interpretación á eficacia do conxunto e a actitude de colaboración entre os distintos participantes.

3) Repentizar obras homofónicas de pouca ou mediana dificultade e de claros contornos tonais.

Con este criterio preténdese avaliar a capacidade de relacionar a afinación co sentido tonal e a destreza de lectura á vista.

4) Repentizar unha obra polifónica de carácter contrapuntístico de pequena ou mediana dificultade.

Trátase de avaliar a capacidade de integración na lóxica do discurso musical a través dos xogos imitativos.

5) Preparar unha obra en grupo, sen a dirección do profesor ou profesora.

Este criterio trata de valorar a capacidade para aplicar os coñecementos dos distintos elementos que interveñen na interpretación de maneira adecuada co estilo elixido.

6) Entoar acordes a catro voces en estado fundamental a partir do «La» do diapasón, ampliando progresivamente a dificultade variando o son de referencia.

Con este criterio trátase de avaliar a capacidade para que cada membro do coro pense nun tempo mínimo o son que lle corresponde e o reproduza de forma afinada.

Idiomas aplicados ao canto

Introdución

O canto é a única disciplina musical que está indisolublemente ligada a outras disciplinas artísticas a través dun dos medios primordiais de comunicación e expresión: a palabra. O texto está na orixe mesma de toda

música cantada, ata o punto de que os comezos da literatura musical se deben ir buscar nos primeiros testemuños que se conservan de cerimoniais relixiosas e de lírica popular que foron compostos para seren cantados.

O patrimonio vocal acumulado a partir de tan remotas orixes é dunha incalculable riqueza que pode ser cuantificada partindo do dato de que a música puramente instrumental –o protagonismo da cal non fixo senón incrementarse ao longo dos últimos séculos– ten a súa orixe mesma na tradición vocal, na necesidade, tan antiga como a música mesma, de acompañar o canto monódico, individual ou plural, e, máis tardiamente, no uso de duplicar as voces no canto polifónico, uso do que acabará independizándose, dando lugar así a novas e importantísimas formas de arte sonora.

Posto que texto e música están indisolublemente unidos desde a súa orixe na música cantada, a especialidade de canto debe incluír unha materia destinada á aprendizaxe dos principais idiomas que son de uso corrente na música vocal. Antes de transmitir unha mensaxe é preciso comprendela para, a continuación, facela chegar de xeito intelixible ao suxeito receptor, neste caso, o oínte, o público en xeral. Temos, pois, dunha parte, a necesidade ineludible de entender un texto para podelo comunicar con pleno sentido; doutra, a obriga, non menos perentoria, de «dicir» ese texto de xeito correcto en canto á súa articulación, pronunciación e acentuación. A este respecto cómpre subliñar a importancia que algúns fonemas posúen, en canto á súa específica sonoridade, para provocar certos efectos musicais: a pura sonoridade de certos fonemas pode influír decisivamente na expresión.

Como complemento aos obxectivos puramente prácticos da materia, serán moi convenientes todos os coñecementos adicionais que se poidan adquirir en relación co idioma e a cultura da que procede, tales como literatura, arte, etc. Non son coñecementos superfluos, senón que poden ser unha axuda valiosísima á hora de enriquecer unha interpretación.

A aprendizaxe dun idioma aplicado ao canto é algo que debe ir á par dos estudos vocais, afondando sempre de igual xeito en ambas as dúas direccións: o coñecemento do idioma debe acompañar sempre o progresivo dominio da técnica vocal.

Obxectivos

a) Coñecer ben a fonética dos idiomas de que se trate.

b) Comprender todo tipo de mensaxes orais ou escritas en calquera das linguas usuais no repertorio.

c) Ler, dándolles o seu cabal sentido e expresión, textos escritos dun nivel axeitado á capacidade do alumno.

d) Utilizar a lectura de textos co fin de familiarizarse cos diferentes rexistros lingüísticos da lingua cotiá e da lingua literaria.

e) Valorar a importancia da lingua dentro dun texto cantado.

f) Apreciar a riqueza que supoñen as diversas culturas e as súas linguaxes, concibindo estes últimos como outras tantas formas de codificar a experiencia e de facer posibles as relacións interpersoais.

Contidos

Comprensión global de mensaxes orais. Reprodución e produción de mensaxes orais. Adestramento das destrezas fonéticas (articulación, emisión correcta, recoñecemento e diferenciación auditiva dos fonemas, pronunciación correcta, aplicación da fonética cantada, coñecemento das regras do sistema fonético-fonolóxico). Utilización do repertorio individualizado para a adquisición e realización automatizada do sistema fonético-fonolóxico. Comprensión global dos textos poético-literarios e coñecemento

do seu contexto histórico, cultural e artístico. Análise fonética para diferenciar signos de forma autónoma.

Criterios de avaliación

1) Emitir correctamente breves contidos orais na lingua estudada.

Este criterio serve para avaliar a capacidade de comprensión do alumnado no idioma estudado.

2) Ler de xeito autónomo un texto literario musical na lingua estudada.

Este criterio pretende valorar a capacidade de relacionar os coñecementos do idioma co contido e tratamento musical.

3) Memorizar textos breves pertencentes a obras musicais.

Este criterio avalía a capacidade de comprensión e interrelación do texto coa obra musical.

4) Transcribir e comentar foneticamente textos de partituras estudadas.

Con este criterio preténdese comprobar a capacidade do alumnado para aplicar de forma autónoma os coñecementos fonéticos na interpretación musical.

5) Cantar de memoria pronunciando correctamente o texto das partituras do repertorio do alumno.

Este criterio avalía o dominio do alumno en relación coas destrezas fonéticas adquiridas.

Linguaxe musical

A adquisición dunha linguaxe é un proceso continuo. Unha vez logrados os obxectivos básicos de escoitar, falar, ler e escribir atopámonos xa en situación idónea de ir enriquecendo esa linguaxe primaria.

A práctica instrumental que o alumno e a alumna realizan neste nivel e a súa actividade de conxunto xa os están a poñer en contacto cunha literatura musical rica, ampla e complexa. A linguaxe musical debe desvelarlles todos os conceptos e facilitarlles a tarefa de realizar, analizar, comprender e aprender canto as obras significan.

O repertorio de obras esténdese ao longo de diferentes épocas e estilos. Os seus materiais de traballo na área da linguaxe deben recoller tamén esta panorámica extensa, non limitando o traballo a exercicios híbridos en canto a estilos, formas e contidos.

A aprendizaxe da harmonía perfílase xa como un horizonte próximo no currículo do alumno e da alumna. Só se achega unhas sensacións claras e unhas prácticas básicas poderán desenvolver a técnica harmónica sobre uns fundamentos sólidos.

O mundo da composición musical evolucionou con salientable rapidez desde a primeira vintena deste século. Os elementos rítmicos gañan en protagonismo e as unidades métricas que os conteñen e representan superpóñense, mestúranse, sucédense nunha constante variación, aparecen novas fórmulas rítmico-métricas, fanse atípicas as ordenacións rítmicas dos compases que poderíamos chamar usuais ou convencionais ou, decididamente desaparecen arrastrando tras de si a liña divisoria periódica para deixar paso a unha nova articulación ou acentuación, sen unidade única referencial de pulso.

Todo un mundo, apaixonante pola súa forza cinética, que na medida adaptada ás ensinanzas profesionais debe ser un importante contido desta.

Se o mundo tonal nas súas formulacións básicas constitúe o labor primordial da linguaxe musical, non é menos certa a necesidade dunha parte e a obriga doutra, de abordar o traballo da linguaxe pos-tonal e atonal, fornecendo o alumnado de cantas ferramentas, técnicas e códigos lle

permitan un mellor achegamento e unha maior e mellor comprensión das novas literaturas musicais.

Por outra banda, o coñecemento da linguaxe musical proporciona a comprensión dos elementos e regras que o forman proporcionando así ao alumno e á alumna a capacidade de expresarse musicalmente, a través da improvisación, a interpretación ou a creación de pequenas obras. Deste xeito complétase o proceso de adquisición dunha linguaxe. Iso fai que esta ferramenta ao servizo da comunicación, indisolublemente unida ao pensamento, á creación e á expresión do feito musical concreto, estea obrigada a abordar, para ser unha verdadeira ferramenta de comunicación, as linguaxes de cantas músicas sexan demandadas pola sociedade.

O oído, o grande instrumento que o músico nunca pode deixar de traballar, debe ser agora receptor e captador de mensaxes varias, ás veces para a súa comprensión e apreciación, ás veces para a súa posterior escritura.

Este labor non será nunca posible se non se potencia a memoria musical. A música é arte que se desenvolve no tempo e os sons teñen unha presenza efémera. Só a memoria pode axudar a entender retendo, asociando, comparando, establecendo referencias.

Lograr unha corrección formal na escritura permitirá ao alumno e á alumna comunicar as súas ideas ou reproducir as alleas nunha forma intelixible.

Coñecer e recibir quedaría sen sentido se todos os elementos coñecidos non pasan a ser unha capacidade de expresión, o que fai necesario fomentar a improvisación ou a elaboración dos pensamentos musicais do alumno e da alumna facendo completo o proceso de recibir e transmitir ineludible na adquisición dunha linguaxe.

Todo este catálogo de accións debe dirixirse a potenciar unhas actitudes de desenvolvemento orgánico nas facultades creativas e analíticas do alumno e da alumna, así como a unha busca de rigor no estudo, de respecto e valoración da obra artística e os seus creadores, e a unha capacidade de colaboración e participación en actividades de grupo, baseada tanto na consideración cara a todo o seu ámbito físico e humano, como no respecto e valoración de si mesmos.

Obxectivos

As ensinanzas de linguaxe musical das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivos contribuír a desenvolver no alumnado as capacidades seguintes:

a) Compartir vivencias musicais cos demais elementos do grupo que lle permita enriquecer a súa relación afectiva coa música a través do canto e da participación instrumental en grupo.

b) Coñecer os elementos da linguaxe musical e a súa evolución histórica, para relacionalos coas obras musicais dentro do seu tempo e a súa circunstancia.

Interpretar correctamente os símbolos gráficos e coñecer os que son propios da linguaxe musical contemporánea.

c) Utilizar a disociación motora e auditiva necesarias para executar ou escoitar con independencia desenvolvementos rítmicos ou melódicos simultáneos.

d) Recoñecer e representar graficamente obras, fragmentos musicais a unha ou dúas voces realizadas con diferentes instrumentos.

e) Recoñecer a través da audición e da lectura estruturas harmónicas básicas.

f) Utilizar os coñecementos sobre a linguaxe musical para afianzar e desenvolver hábitos de estudo que propicien unha interpretación consciente.

g) Coñecer os elementos da linguaxe musical relativos ao «jazz» e á música moderna.

Contidos

Rítmicos. Práctica, identificación e coñecemento de compases orixinados por dous ou máis pulsos desiguais.

Coñecemento e práctica de metros irregulares con estruturas fixas ou variables. Polirritmias e polimetrías. Recoñecemento e práctica de grupos de valoración especial con duracións e posicións métricas varias. Práctica de ritmos simultáneos que supoñen divisións distintas da unidade. Práctica de estruturas rítmicas atípicas en compases convencionais. Ritmos «aksak», «coxos» ou de valor engadido. Práctica de música sen compasear. Recoñecemento e práctica de ritmos que caracterizan a música de «jazz», «pop», etc. Práctica de cambios de compás con unidades iguais ou diferentes e aplicación das equivalencias indicadas. Desenvolvemento de hábitos interpretativos a partir do coñecemento e análise dos elementos rítmicos. Improvisación sobre esquemas rítmicos establecidos ou libres.

Melódico-harmónicos. Práctica auditiva e vocal de estruturas tonais enriquecidas na súa linguaxe por flexións ou modulacións, con recoñecemento analítico do proceso. Práctica auditiva e vocal de obras modais nas súas diversas manifestacións históricas e folclóricas. Práctica de intervállica pura (non tonal) e aplicación a obras post-tonais ou atonais. Recoñecemento auditivo e análise de estruturas tonais e formais non complexas. Improvisación sobre esquemas harmónicos e formais establecidos ou libres. Aplicación vocal ou escrita de baixos harmónicos a obras propostas de dificultade adaptada ao nivel. Desenvolvemento de hábitos interpretativos a partir do coñecemento e análise dos elementos melódicos-harmónicos.

Lecto-escritura. Práctica de lectura horizontal de notas cos ritmos escritos e indicacións metronómicas diversas. Lecturas de agrupacións verticais de notas. Coñecemento e práctica das normas de escritura melódica e harmónica. Práctica de lectura de notas, sen clave, aténdose ao debuxo interválico. Práctica de identificación e escritura de notas no seu rexistro correcto. Coñecemento do ámbito sonoro das claves. Iniciación ás grafías contemporáneas. Práctica da lectura á primeira vista.

Audición. Práctica de identificación de elementos rítmicos, melódicos, modulatorios, cadenciais, formais, tímbricos e estilísticos nas obras escoitadas. Identificación de erros ou diferenzas entre un fragmento escrito e o escoitado. Práctica da memoria: memorización previa á escritura de frases ou fragmentos progresivamente máis amplos. Escritura de temas coñecidos e memorización en diferentes alturas, tonalidades. Realización escrita de ditados a unha e dúas voces. Identificación de acordes. Audición de obras ou fragmentos en que se recoñezan elementos estudados.

Expresión e ornamentación. Coñecemento e aplicación de signos e termos relativos a dinámica e agónica. Coñecemento e aplicación dos signos que modifican o ataque dos sons. Coñecemento dos signos característicos na escritura dos instrumentos. Coñecemento e aplicación de ornamentos adecuándoos á época da obra interpretada.

Criterios de avaliación

1) Manter o pulso durante períodos de silencio prolongados.

Este criterio ten por obxectivo avaliar unha correcta interiorización do pulso que permita unha execución correcta ben individual ou en conxunto.

2) Identificar e executar estruturas rítmicas dunha obra ou fragmento, con ou sen cambio de compás, nun tempo establecido.

Con este criterio trátase de avaliar a capacidade do alumnado para encadear diversas fórmulas rítmicas, a aplicación correcta, se é o caso, de calquera equivalencia se se produce cambio de compás e a interiorización aproximada de diversas velocidades metronómicas.

3) Entoar repentizando unha melodía ou canción tonal con ou sen acompañamento, aplicándolle todas as indicacións de carácter expresivo.

Este criterio de avaliación ten por obxecto comprobar a capacidade do alumnado para aplicar as súas técnicas de entoación e a xusteza de afinación a un fragmento melódico tonal con alteracións accidentais que poden ou non provocar unha modulación, facéndose consciente das características tonais ou modais do fragmento. Se é acompañado instrumentalmente, este acompañamento non debe reproducir a melodía.

4) Ler internamente, nun tempo breve e sen verificar o seu ton, un texto musical e reproducilo de memoria.

Trátase de comprobar a capacidade do alumnado para imaxinar, reproducir e memorizar imaxes sonoras de carácter melódico a partir da observación da partitura.

5) Identificar ou entoar todo tipo de intervalo melódico.

Este criterio de avaliación permite detectar o dominio do intervalo por parte do alumnado como elemento de aplicación a estruturas tonais ou non tonais.

6) Entoar unha obra atonal con ou sen acompañamento, aplicando as indicacións de carácter expresivo.

Trátase de avaliar a aplicación artística a unha obra atonal dos coñecementos melódicos e rítmicos adquiridos. O acompañamento, se é o caso, non reproducirá a melodía.

7) Identificar intervalos harmónicos e escribilos no seu rexistro correcto.

Búscase coñecer a capacidade do alumnado para a percepción simultánea de dous sons en diferentes relacións interválicas, así como a identificación das rexións sonoras en que se producen.

8) Reproducir modelos melódicos, escalísticos ou acordais en diferentes alturas.

Trátase de comprobar a destreza do alumnado para reproducir un feito melódico a partir de diferentes sons, facéndose consciente das alteracións necesarias para a súa exacta reprodución.

9) Improvisación vocal ou instrumental de melodías dentro dunha tonalidade determinada.

Este criterio pretende comprobar o entendemento por parte do alumnado dos conceptos tonais básicos ao facer uso libre dos elementos dunha tonalidade con lóxica tonal e estrutural.

10) Identificar e reproducir por escrito fragmentos musicais escoitados.

Con este criterio avalíase a destreza do alumnado para a utilización correcta da grafía musical e a súa capacidade de relacionar o feito musical coa súa representación gráfica.

11) Recoñecer e escribir fragmentos musicais a dúas voces.

Preténdese comprobar a percepción e identificación por parte do alumnado de aspectos musicais polifónicos.

12) Recoñecer e escribir fragmentos musicais realizados por dous instrumentos diferentes, excluindo o piano.

Con este criterio preténdese comprobar que a capacidade auditiva do alumnado non sofre distorsión cando recibe a mensaxe a través dun vehículo sonoro diferente ao piano.

13) Recoñecer auditivamente aspectos cadenciais e formais dun fragmento musical.

Por medio deste criterio trátase de comprobar a capacidade do alumnado para percibir aspectos sintácticos e estruturais da obra escoitada e denominalos correctamente.

14) Recoñecer auditivamente diferentes timbres instrumentais.

Preténdese constatar a familiarización do alumnado cos timbres provenientes doutros instrumentos diferentes do que constitúe a súa especialidade.

15) Recoñecer auditivamente modos de ataque, articulacións, matices e ornamentos dunha obra ou fragmento.

Trátase neste caso de comprobar a capacidade de observación do alumnado de aspectos directamente relacionados coa interpretación e expresión musicais.

16) Improvisar vocal ou instrumentalmente sobre un esquema harmónico dado.

Este criterio de avaliación vai ordenado a comprobar, dentro do nivel axeitado, a comprensión por parte do alumnado da relación entre harmonía e voces melódicas.

17) Entoar fragmentos memorizados de obras de repertorio seleccionados entre os propostos polo alumno ou alumna.

Este criterio trata de avaliar o coñecemento das obras de repertorio e a capacidade de memorización.

18) Aplicar libremente ritmos percutidos a un fragmento musical escoitado.

Búscase aquí avaliar a capacidade de iniciativa implicando, ademais, o recoñecemento rápido de aspectos rítmicos e expresivos da obra en cuestión.

19) Aplicar baixos harmónicos sinxelos, vocal ou graficamente, a unha obra breve previamente escoitada.

Este criterio pretende buscar a asociación melodía-harmonía imaxinando esta desde a melodía escoitada.

20) Situar coa maior aproximación posible a época, o estilo e, se é o caso, o autor ou a autora dunha obra escoitada.

Trátase dunha proposta para fomentar a curiosidade e a atención do alumnado ao escoitar música, facéndose consciente dos caracteres xerais que identifican estilos e autores.

21) Analizar unha obra do seu repertorio instrumental, como situación histórica, autor e características musicais desta: harmónicas, formais, tímbricas, etc.

Intenta este criterio potenciar os hábitos do estudo intelixente e rigoroso, facéndose consciente das circunstancias técnicas e sociais que rodean a obra artística.

Música de cámara

A práctica da música de cámara durante o período de estudos correspondente ás ensinanzas profesionais de música responde a un conxunto de necesidades do alumnado de música que difinxentemente poden ser atendidas se non é a través desta actividade.

A actividade camerística supón o vehículo fundamental para integrar e poñer en práctica unha serie de aspectos técnicos e musicais cuxa aprendizaxe a través dos estudos instrumentais e teóricos posúe forzosamente un carácter analítico que debe ser obxecto dunha síntese ulterior a través da práctica interpretativa.

A práctica da música de cámara cumpre unha función decisiva no desenvolvemento do oído musical en todos os seus aspectos. O repertorio camerístico constitúe o medio idóneo para que o alumno e a alumna desenvolvan o sentido da afinación, desenvolvemento que non pode deixar de ser intuitivo e mimético, que se resiste a ser ensinado ou transmitido por métodos racionais e que require unha longa praxe musical, preferentemente en conxunto.

Unha das características fundamentais da práctica camerística é a ausencia de director ou directora. Iso obriga a desenvolver as competencias necesarias de comunicación visual e xestual entre os membros do grupo, aprender a valorar a importancia da respiración conxunta, establecer criterios comúns de interpretación e, en definitiva, favorecer o desenvolvemento dunha nova dimensión da interpretación baseada na codirección.

Así mesmo, o exercicio da música de cámara estimula a capacidade –imprescindible para todo músico– para escoitar os outros instrumentos mentres se toca o propio e para desenvolver o sentido de «sonoridade do conxunto».

A interacción entre diversos instrumentistas colabora igualmente ao desenvolvemento da sensibilidade en materia de dinámica, fraseo, ritmo e vibrato: en canto á «dinámica», por exixir unha sensibilización con respecto á adición de planos sonoros e á percepción da función desempeñada en cada momento por cada un dos instrumentos (solística, acompañante, contrapuntística, harmónica, etc.); en canto ao «fraseo», porque colabora a desenvolver o sentido do diálogo e a mimese musical; en canto «ritmo», porque a música de conxunto exixe por si mesma unha precisión e compenetración rítmica que faga posible a simultaneidade e o axuste entre os diversos instrumentos, ao mesmo tempo que propicia o desenvolvemento da comunicación a través do xesto, e de calquera outra forma non verbal, entre os instrumentistas (entradas, definición do 'tempo', rubato e outras modificacións do «tempo», cortes finais, respiracións, etc.); en canto ao «vibrato», no sentido de que a práctica camerística obriga a homoxeneizar e simultaneizar o período, velocidade e amplitude dos diversos vibratos.

A música de cámara obriga os músicos que a practican a desenvolver determinados hábitos de autodisciplina e método extremadamente beneficiosos, tales como a homoxeneización da articulación, a planificación dos golpes de arco nos instrumentos de corda ou das respiracións nos de vento, etc., ao tempo que permite o contraste do instrumento propio con outros de diferente natureza.

Desde un punto de vista musical, a práctica camerística é imprescindible para a maduración dun músico no terreo da expresividade e a emotividade, posto que supón un campo idóneo para que a capacidade afectiva do futuro músico aflore na súa interpretación, feito que debe ser propiciado o antes posible.

Pola súa vez, o intercambio de ideas e a confrontación entre diversos puntos de vista interpretativos resulta sumamente formativo e estimulante para un instrumentista en período de formación, colabora ao desenvolvemento da capacidade analítica e fomenta que a interpretación responda a unha idea musical e transcenda o nivel de mera lectura.

Así mesmo, a práctica e coñecemento do repertorio de cámara supón un paso decisivo no coñecemento do repertorio do instrumento e da evolución estilística dos diferentes períodos da historia da música.

En suma, o cultivo da música de cámara resulta absolutamente complementario da formación instrumental, permitindo a aplicación práctica dos coñecementos adquiridos na clase de instrumento, dentro dunha actividade que, a causa do seu carácter lúdico, permite a práctica musical en condicións ideais de espontaneidade e distensión.

Obxectivos

As ensinanzas de música de cámara das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivos contribuír a desenvolver no alumnado as capacidades seguintes:

- a) Valorar a música de cámara como un aspecto fundamental da formación musical e instrumental.
- b) Aplicar en todo momento a audición polifónica para escoitar simultaneamente as diferentes partes ao mesmo tempo que se executa a propia.
- c) Utilizar unha ampla e variada gama sonora de maneira que o axuste de son se realice en función dos demais instrumentos do conxunto e das necesidades estilísticas e interpretativas da obra.
- d) Coñecer e realizar os xestos básicos que permitan a interpretación coordinada sen director ou directora.

Contidos

A unidade sonora: respiración, ataque, vibrato, golpes de arco, afinación, articulación, ritmo e fraseo. Agónica e dinámica. Estudo e práctica dos xestos anacrúsicos necesarios para tocar sen director. Equilibrio sonoro e de planos. Análise e interpretación de obras básicas do repertorio que inclúan diferentes estilos. Conxunto de instrumentos monódicos. Cuarteto de corda: igualdade de son nos distintos ataques do arco, vibrato, afinación, etc., distribución do arco para o fraseo. Quinteto de vento: igualdade nos ataques, articulación, fraseo, etcétera. Respiración, afinación e vibrato. Conxunto de metais. Práctica camerística en formacións diversas. Cámara con piano: equilibrio nos ataques dentro da diversidade de respostas. Equilibrio de cordas, vento e piano. Articulación, afinación, fraseo, etc. Estudo de obras de cámara con clave ou instrumento polifónico obrigado. Aplicación dos coñecementos de baixo continuo ao acompañamento dun ou varios solistas. Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións.

Criterios de avaliación

- 1) Interpretar obras de distintas épocas e estilos dentro da agrupación correspondente.

Con este criterio preténdese avaliar a capacidade de unificación do criterio interpretativo entre todos os compoñentes do grupo e o equilibrio sonoro entre as partes.

- 2) Actuar como responsable do grupo dirixindo a interpretación colectiva mentres realiza a súa propia parte.

Mediante este criterio preténdese verificar que o alumnado ten un coñecemento global da partitura e sabe utilizar os xestos necesarios da concertación. Así mesmo, pódense valorar os seus criterios sobre a unificación do son, timbre, vibrato, afinación e fraseo.

- 3) Ler á primeira vista unha obra de pequena dificultade na agrupación que corresponda.

Este criterio pretende constatar a capacidade do alumnado para desenvolverse con autonomía na lectura dun texto, o seu grao de fluidez e comprensión da obra.

- 4) Estudar na casa as obras correspondentes ao repertorio programado.

Mediante este criterio preténdese avaliar o sentido da responsabilidade como membro dun grupo, a valoración que ten do seu papel dentro deste e o respecto pola interpretación musical.

- 5) Interpretación pública de obras de estilos e épocas diversas.

Este criterio constata a unificación do fraseo, a precisión rítmica, o equilibrio sonoro, a preparación de cam-

bios dinámicos e de acentuación, así como a adecuación interpretativa ao carácter e o estilo da música interpretada.

- 6) Interpretación pública dunha obra contemporánea con formación instrumental heteroxénea.

Mediante este criterio preténdese comprobar o grao de comprensión da linguaxe contemporánea, o coñecemento de efectos e grafías, así como o equilibrio sonoro dentro dun conxunto de instrumentos de morfoloxías diversas e pouco habituais.

Orquestra/banda

O proceso de ensino e aprendizaxe das diversas especialidades instrumentais ten forzosamente un marcado carácter individual. De aí que o currículo deba albergar materias que transcendan esta compoñente unipersonal da práctica musical e introduzan elementos colectivos. A práctica instrumental resulta así entendida non só como a adquisición dunha complexa técnica e a progresiva formación duns criterios musicais propios, senón tamén como unha ferramenta de relación social e de intercambio de ideas entre os propios instrumentistas.

A educación musical non pode nin debe perseguir como única meta a formación de solistas instrumentais «*stricto sensu*»; a súa principal misión debe ser ofrecerlle á sociedade os músicos que esta necesita para poder canalizar aquelas actividades que demanda a comunidade. Neste sentido, a partir do século XIX, a orquestra converteuse, polo seu extenso repertorio e polo seu vasto potencial comunicador, no vehículo de expresión musical por antonomasia. O elevado número de instrumentistas que a integra provoca, en consecuencia, que unha porcentaxe moi alta dos estudantes daqueles instrumentos susceptibles de entrar a formar parte da orquestra (corda, vento e percusión, fundamentalmente) teñan nesta o seu destino profesional máis frecuente e, a miúdo, único.

A práctica indistinta de orquestra ou banda, ou, se é o caso, o conxunto, que corresponda, ten por finalidade facilitar a participación, a través de distintas formacións, de todo o alumnado. Procúrase así unha organización máis flexible do ensino ao mesmo tempo que se permite que determinados instrumentos con dificultades de integración teñan o marco oportuno para a práctica instrumental colectiva. Así pois, a participación nas agrupacións xa sexa instrumentais ou corais, supón e garante a presenza activa dos alumnos e das alumnas nunha das actividades que implican maior proxección do centro na sociedade.

A práctica, tanto da orquestra coma da banda, constitúe unha materia necesaria para a formación musical e a súa lóxica consecuencia debe ser a inclusión no currículo das ensinanzas profesionais de música de dúas materias, orquestra e banda, e a súa presenza vén xustificada nun dobre sentido. Por un lado, porque lles ofrecerá aos instrumentistas a experiencia e os coñecementos necesarios relativos ao funcionamento, ás regras e á convivencia características da interpretación destas agrupacións. Por outro, porque actuará positivamente sobre todos aqueles instrumentos cuxo nivel os capacite especialmente para tocar nunha agrupación. Evitará, en suma, que consideren a vida profesional destes músicos como unha opción de segunda fila, acrecentará a súa decantación cara ao inicio dunha determinada opción profesional e facilitará o seu ingreso e a súa adaptación psicolóxica nun corpo social reducido, pero cunhas regras moi definidas e non sempre cómodas ou doadas de cumprir.

O mesmo que a música de cámara –unha materia que persegue obxectivos dunha natureza similar–, a orquestra, a banda ou o conxunto servirán para sacar o alumnado dun repertorio case sempre caracterizado polas súas dificultades técnicas e pola desigualdade con respecto ao

instrumento encargado de acompañalo (a miúdo o piano) e introducilo nun mundo novo, máis igualitario e de natureza máis rica e distinta. Así, os xéneros musicais deixarán de ser soamente a sonata, o concerto ou as pezas de virtuosismo, co cal o alumno e a alumna se poderán internar noutras como a sinfonía, o oratorio, o poema sinfónico ou mesmo a ópera. No caso de instrumentos cunha literatura escasa ou con partituras de moi desigual valía musical, estas agrupacións supoñen a posibilidade de internarse nas composicións máis relevantes da historia da música occidental en igualdade de condicións con respecto a instrumentos máis «hexemónicos» (violín, frauta ou trompa, por exemplo), con todo o que iso implica de enriquecemento na formación musical do alumnado. A convivencia con instrumentos de natureza e técnicas moi diversas, en fin, proporcionaralle tamén ao alumno e á alumna unha visión moito máis ampla do feito musical e enriquecerá o seu coñecemento dos timbres (tanto individual como colectivamente considerados) e das diversas peculiaridades organolóxicas.

As dificultades técnicas ou o mero lucimento do solista darán paso a un repertorio que alberga moitas das mellores páxinas da música occidental e a unha complexa armazón de interrelacións instrumentais en que o alumno e a alumna se sentirán protagonistas destacados. O feito de que sexan varios os instrumentistas encargados de tocar unha soa voz ou parte non ten por que embazar un ápice este protagonismo, que polo feito de ser colectivo non debe implicar unha diminución do perfil desempeñado por cada un dos integrantes da agrupación. Esta é unha suma de individualidades unidas pola mente reitora do director ou directora, que debe saber extraer o mellor daquelas, que en ningún caso deben aspirar a perderse no anonimato, como tampouco sobresaír por riba das súas compañeiras. A unidade de criterio e a igualdade da execución deben ser por iso as principais metas a alcanzar.

A orquestra, a banda e os conxuntos que se formen deben fomentar tamén as relacións humanas entre os alumnos e as alumnas, acostumados case sempre a unha práctica individualista e solitaria dos seus instrumentos. Deben incrementar a actitude de escoita de todo aquilo que rodea a propia execución unipersoal para conseguir aspectos inherentes a toda boa interpretación na agrupación: afinación, empaste, homoxeneidade no fraseo, igualdade nos ataques, claridade nas texturas, etc.

O respecto a todas as indicacións do director ou da directora fomentará unha actitude de disciplina e provocará a necesidade de memorizalas para que o traballo realizado ao longo dos ensaios dea os seus froitos no concerto. Neste, o alumno ou a alumna poderán experimentar unha sensación moi diferente, xa que serán conscientes de que na práctica de grupo a responsabilidade é compartida. Todo iso redundará, a fin de contas, na introdución desa compoñente de pluralidade que o alumno e a alumna deben sentir como un elemento básico da súa formación ao entrar nas ensinanzas profesionais, no cal, parafraseando a Goethe, os coñecementos adquiridos deben permitirlle converter a práctica instrumental no seo das agrupacións nunha «conversa entre moitas persoas razoables».

Obxectivos

As ensinanzas de orquestra e banda das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivos contribuír a desenvolver no alumnado as capacidades seguintes:

- a) Afondar no coñecemento dos diferentes estilos e dos recursos interpretativos de cada un deles.
- b) Elaborar criterios persoais e razoados sobre cuestións estéticas a través do traballo do director ou da directora e da experiencia do grupo que lle permitan cumprir coa súa responsabilidade como intérprete dentro deste.

c) Dominar o propio instrumento de acordo coas exixencias de cada obra.

d) Aplicar en todo momento a audición polifónica para escoitar simultaneamente as diferentes partes ao mesmo tempo que se executa a propia, demostrando a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.

e) Utilizar unha ampla e variada gama sonora, de maneira que o axuste de son se realice en función dos demais instrumentos do conxunto e das necesidades interpretativas da obra.

f) Interpretar obras representativas do repertorio da agrupación de acordo co seu nivel instrumental e reaccionar con precisión ás indicacións do director ou da directora.

g) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.

h) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista.

i) Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.

j) Respetar as normas que exige toda actuación en grupo: afinación previa, atención continua, valoración do traballo colectivo, etc., e responsabilizarse en todo momento delas.

k) Valorar a práctica en grupo como un proceso de aprendizaxe imprescindible para o futuro exercicio profesional.

Contidos

Importancia da afinación previa a partir do «La» do óboe. A anacrusa como movemento básico da práctica do grupo. Reacción e comprensión ante as diferentes anacrusas do director ou da directora. Desenvolvemento do oído para o control permanente da afinación dentro da agrupación. Desenvolvemento da igualdade en ataques (instrumentos de vento e percusión). Desenvolvemento da igualdade nos golpes de arco. Coñecemento e valoración das normas de comportamento na agrupación. Estudo previo da «particella», silencio e concentración para executar en todo momento as indicacións do director ou da directora, responsabilidade de anotar as indicacións, etc. Importancia do papel de cada un dos membros da agrupación. Traballo por seccións. Traballo gradual do repertorio básico máis significativo da agrupación. Valoración do silencio como marco da interpretación.

Criterios de avaliación

1) Interpretar por seccións calquera das obras programadas durante o curso.

Mediante este criterio trátase de valorar a capacidade para adecuar o propio son ao da familia correspondente e a precisión de ataques e entradas de acordo coa anacrusa do director ou da directora.

2) Reproducir calquera das obras programadas durante o curso, reducindo a corda ao número mínimo posible de alumnos e de alumnas por cada sección dela.

Este criterio pretende avaliar a capacidade de escoita das outras partes, unificándose coas afíns, e o grao de afinación harmónica e do conxunto, unificando unísonos.

3) Repentizar unha obra de pequena dificultade.

Este criterio pretende comprobar a integración rítmica no conxunto seguindo o tempo marcado polo director ou a directora, a precisión para reaccionar ás súas indicacións, o dominio do seu instrumento e o grao de afinación na lectura a vista.

4) Estudar na casa as obras correspondentes ao repertorio programado.

Mediante este criterio preténdese avaliar o sentido da responsabilidade como membro dun grupo, a valoración que ten do seu papel dentro deste e o respecto pola interpretación musical.

5) Realizar concertos públicos coas obras ensaiadas.

Este criterio constata a actitude, necesariamente disciplinada do instrumentista na orquestra, a capacidade de asumir o papel asignado, a súa contribución dentro do equilibrio de planos do conxunto e a súa adecuación ao carácter e estilo que marca o director ou a directora.

Instrumentos

Introdución

A música é unha arte que en medida parecida á arte dramática necesita esencialmente a presenza dun mediador entre o creador e o público ao que vai destinado o produto artístico: este mediador é o intérprete.

Correspóndelle ao intérprete, nas súas múltiples facetas de instrumentista, cantante, director ou directora, etc., ese traballo de mediación, comezando a problemática do seu labor polo correcto entendemento do texto, un sistema de signos, recollidos na partitura que, malia o seu continuo enriquecemento ao longo dos séculos, padece –e padecerá sempre– de irremediabes limitacións para representar o fenómeno musical como algo esencialmente necesitado de recreación, como algo susceptible de ser abordado desde perspectivas subxectivamente diferentes. O feito interpretativo é, por definición, diverso. E non só pola radical incapacidade da grafía para apresar por enteiro unha realidade –o fenómeno sonoro-temporal en que consiste a música– que se sitúa nun plano totalmente distinto ao da escritura, senón, sobre todo, por ese especial xeito de ser da música, linguaxe expresiva por excelencia, linguaxe dos «afectos», como dicían os vellos mestres do XVII e o XVIII, linguaxe das emocións, que poden ser expresadas con tantos acentos diferentes como artistas capacitados se acheguen a ela para descifrar e transmitir a súa mensaxe.

Isto, polo de pronto, supón a aprendizaxe –que pode ser previa ou simultánea coa práctica instrumental– do sistema de signos propio da música, que se emprega para fixar, sequera sexa de xeito ás veces aproximativo, os datos esenciais no papel. A tarefa do futuro intérprete consiste, polo tanto, en: aprender a ler correctamente a partitura; penetrar despois, a través da lectura, no sentido do escrito para poder apreciar o seu valor estético, e desenvolver ao mesmo tempo a destreza necesaria no manexo dun instrumento para que a execución dese texto musical adquiera a súa plena dimensión de mensaxe expresivamente significativa para poder transmitir de maneira persuasiva, convincente, a emoción de orde estética que no espírito do intérprete esperta a obra musical cifrada na partitura.

Para alcanzar estes obxectivos, o instrumentista debe chegar a desenvolver as capacidades específicas que lle permitan alcanzar o máximo dominio das posibilidades de toda orde que lle brinda o instrumento da súa elección, posibilidades que se achan reflectidas na literatura que nos legaron os compositores ao longo dos séculos, toda unha suma de repertorios que, polo demais, non cesa de incrementarse. Ao desenvolvemento desa habilidade, á plena posesión desa destreza no manexo do instrumento, é ao que chamamos técnica.

O pleno dominio dos problemas de execución que formula o repertorio do instrumento é, desde logo, unha tarefa prioritaria para o intérprete, tarefa que, ademais, absorbe un tempo considerable dentro do total de horas dedicadas á súa formación musical global. De todos os

xeitos, débese ter moi en conta que o traballo técnico, representado por esas horas dedicadas á práctica intensiva do instrumento, debe estar sempre indisolublemente unido na mente do intérprete á realidade musical á cal se trata de dar canle, esquivando constantemente o perigo de que queden reducidas a unha mera exercitación ximnástica.

Neste sentido, é necesario, por non dicir imprescindible, que o instrumentista aprenda a valorar a importancia que a memoria –o desenvolvemento desa esencial facultade intelectual– ten na súa formación como mero executante e, máis aínda, como intérprete, mesmo se na súa práctica profesional normal –instrumentista de orquestra, grupo de cámara, etc.– non ten necesidade absoluta de tocar sen axuda da parte escrita. Non é este o lugar de abordar en toda a súa extensión a importancia da función da memoria no desenvolvemento das capacidades do intérprete, pero si de sinalar que á marxe desa básica memoria subconsciente constituída pola inmensa e complexísima rede de accións reflexas, de automatismos, sen os cales a execución instrumental sería simplemente impensable, só está sabido aquilo que se pode recordar en todo momento; a memorización é unha excelente auxiliar no estudo, por canto, entre outras vantaxes, pode supoñer un considerable aforro de tempo e permite desentenderse en certo momento da partitura para centrar toda a atención na correcta solución dos problemas técnicos e nunha realización musical e expresivamente válida; a memoria xoga un papel de primordial importancia na comprensión unitaria, global dunha obra, xa que ao desenvolverse esta no tempo só a memoria permite reconstituír a coherencia e a unidade do seu devir.

A formación e o desenvolvemento da sensibilidade musical constitúen un proceso continuo, alimentado basicamente polo coñecemento cada vez máis amplo e profundo da literatura musical en xeral e a do seu instrumento en particular. A ese desenvolvemento da sensibilidade contribúen tamén naturalmente os estudos doutras disciplinas teórico-prácticas, así como os coñecementos de orde histórica que lle permitirán ao instrumentista situarse na perspectiva adecuada para que as súas interpretacións sexan estilisticamente correctas.

O traballo sobre esas outras disciplinas, que para o instrumentista se poden considerar complementarias, pero non por iso menos imprescindibles, conduce a unha comprensión plena da música como linguaxe, como medio de comunicación que, en tanto que tal, se articula e constitúe a través dunha sintaxe, duns principios estruturais que, aínda que poden ser aprehendidos polo intérprete a través da vía intuitiva nas etapas iniciais da súa formación, non cobran todo o seu valor máis que cando son plena e conscientemente asimilados e incorporados á bagaxe cultural e profesional do intérprete.

Todo iso nos leva a considerar a formación do instrumentista como unha fronte interdisciplinar de considerable amplitude e que supón un longo proceso formativo no que xogan un importantísimo papel, por unha parte, o cultivo temperán das facultades puramente físicas e psicomotrices e, por outra, a progresiva maduración persoal, emocional e cultural do futuro intérprete.

ACORDEÓN

Obxectivos

As ensinanzas de acordeón das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuír a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

a) Desenvolver no seu conxunto a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.

b) Demostrar un control sobre o fol de maneira que se garanta, ademais da calidade sonora axeitada, a consecución dos diferentes efectos propios do instrumento requiridos en cada obra.

c) Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas da literatura acordeonística de diferentes compositores, estilos, linguaxes e técnicas de importancia musical e dificultade adecuada a este nivel.

d) Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, rexistración, fol, etc.

e) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.

f) Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.

g) Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.

Contidos

Desenvolvemento do perfeccionamento técnico-interpretativo en función do repertorio e a modalidade instrumental elixida. Desenvolvemento da velocidade e flexibilidade dos dedos. Técnica do fol e efectos acústicos propios do instrumento (Bellowshatre, ricochet, distorsións). Perfeccionamento da técnica do fol como medio para conseguir calidade de son. Afondamento no traballo de articulación e acentuación (legato, staccato, leggero, coulé, detaché, etc.). Afondamento no estudo da dinámica e da rexistración. Iniciación á interpretación da música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos. Estudo do repertorio axeitado para este grao que inclúa representación das distintas escolas acordeonísticas existentes. Elección da dixitación, articulación, fraseo e indicacións dinámicas en obras onde non figuren tales indicacións. Recoñecemento da importancia dos valores estéticos das obras. Toma de conciencia das propias calidades musicais e do seu desenvolvemento en función das exixencias interpretativas. Adestramento permanente e progresivo da memoria. Práctica da lectura á vista. Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións. Práctica de conxunto.

ARPA

Obxectivos

As ensinanzas de arpa das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuir a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

a) Desenvolver no seu conxunto a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.

b) Demostrar un bo control do uso dos pedais e da afinación.

c) Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos dunha dificultade acorde con este nivel.

d) Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación (dixitación, articulación, etc.).

e) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.

f) Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.

g) Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.

Contidos

Práctica en todas as oitavas da arpa de: intervalos harmónicos, acordes, escalas e arpejos con cambios de tonalidades maiores e menores. Mans paralelas, inversas, cambios de sentido, mans cruzadas, alternadas, combinacións de fórmulas en cada man para desenvolver a independencia entre ambas as dúas. Exercicios de improvisación. Estudo de cadencias e importancia dos graos da escala como recursos para as técnicas «a piacere». Aplicación dos efectos e matices ás distintas épocas e estilos. Afondamento na dixitación e o fraseo. Iniciación á interpretación da música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos. Estudo das notas de adorno nas distintas épocas e estilos. Estudo do repertorio sinfónico. Adestramento permanente e progresivo da memoria. Práctica da lectura á vista. Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións. Práctica de conxunto.

BAIXO ELÉCTRICO

Obxectivos

As ensinanzas da guitarra eléctrica das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

a) Desenvolver no seu conxunto a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.

b) Adquirir as diferentes técnicas para a afinación do instrumento como fase previa para a execución.

c) Entender a historia, evolución e características do instrumento en relación cos diferentes xéneros musicais que forman parte da música moderna e o jazz.

d) Asimilar os conceptos propios da linguaxe musical e da harmonía, lograr o nivel de lectura necesario para a interpretación de guións, partituras e notacións específicas para guitarra eléctrica, con fluidez.

e) Coñecer as características técnicas do instrumento e o seu mantemento, utilizar os accesorios, os efectos, o material de amplificación e de ecalización para a adaptación axeitada a unha situación musical concreta e para investigar na creación de novas sonoridades.

f) Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar por si mesmo os diversos problemas de execución que se poidan presentar relativos a dixitación, fraseo, dinámica.

g) Afondar na execución con precisión rítmica e na interiorización do «tempo».

h) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.

i) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.

j) Practicar a música de conxunto.

k) Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas de dificultade axeitada a este nivel.

Contidos

Posición da man esquerda. Pulsación. Combinacións de dedos da man dereita. Afondamento de estudos da man dereita en posición fixa. Coñecemento e afondamento nos cambios de posicións: primeiras posicións e posicións superiores. Saltos de corda. Exercicios rítmicos sobre cordas ao aire. Acordes. Arpejos. Escalas. Estrutu-

ras harmónicas. Patróns rítmicos: transposición de patróns rítmicos sobre estruturas harmónicas. Estudos con cambios de figuras en distintos compases. Acompañamento V-I sobre secuencias de acordes maiores e menores. Control de ton, volume e cambio de pastilla do instrumento. Ritmos básicos. Estudos en compases simples e compostos. Transposición de patróns rítmicos sobre estruturas harmónicas. Acompañamento de secuencias con arpejos ata a sétima. Práctica da lectura a vista. Práctica de conxunto.

CANTE FLAMENCO

Obxectivos

As ensinanzas de cante flamenco das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuir a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

- Coñecer a historia dos intérpretes do cante flamenco.
- Dominar a voz flamenca, demostrando un control suficiente do aire mediante a respiración diafragmática, que posibilite unha correcta emisión, afinación, articulación e colocación da voz.
- Coñecer as características e posibilidades da voz flamenca (extensión, colocación, timbre, flexibilidade, calidades expresivas, etc.).
- Coñecer as características e posibilidades da propia voz e saber utilizalas correctamente na interpretación flamenca.
- Coñecer e empregar a fala andaluza, para a interpretación do cante flamenco.
- Adquirir, desenvolver e empregar unha vocalización que faga intelixible as coplas flamencas.
- Coñecer a métrica e compás dos paus flamencos.
- Coñecer e interpretar co carácter axeitado, un repertorio que inclúa os distintos paus e estilos do cante flamenco, dunha dificultade acorde con este nivel.

Contidos

Estudo da respiración. Estudo da vocalización e da dicción dos textos flamencos. Traballo da intensidade e gradación do son vocal flamenco. Práctica da extensión gradual cara aos extremos da voz flamenca. Desenvolvemento gradual da duración dunha nota tida sobre unha soa respiración, para a consecución do máximo de «fiato» da voz flamenca. Exercitación auditiva do timbre da propia voz e busca das distintas coloraturas vocais flamencas. Desenvolvemento da percepción total das sensacións fonadoras e das distintas técnicas vocais flamencas (voz rizada, voz chorada, voz nasal). Interpretación dos paus e estilos flamencos de forma gradual a medida que se vaia conseguindo o dominio técnico vocal. Estudo dun repertorio que deberá incluír: tonás, cantes libres e cantes a compás. Adestramento permanente e progresivo da memoria en relación co texto e melodía flamenca. Práctica da lectura á vista de obras flamencas. Audicións comparadas de grandes intérpretes do cante flamenco, para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións persoais. Práctica de conxunto.

CANTO

Obxectivos

As ensinanzas de canto das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuir a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

- Demostrar un control suficiente do aire mediante a respiración diafragmática que posibilite unha correcta emisión, afinación e articulación da voz.
- Coñecer as características e posibilidades da propia voz (extensión, timbre, flexibilidade, calidades expresivas, etc.) e saber utilizar correctamente na interpretación.

sivas, etc.) e saber utilizar correctamente na interpretación.

c) Empregar a fonética adecuada en relación co idioma cantado e unha dicción que faga intelixible o texto.

d) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.

e) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación coa voz.

f) Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos dunha dificultade axeitada a este nivel.

Contidos

Estudo da respiración. Vocalizacións. Traballo da intensidade e gradación do son vocal. Práctica da extensión gradual cara aos extremos da voz. Desenvolvemento gradual da duración dunha nota tida sobre unha soa respiración para a consecución do máximo de «fiato». Exercitación auditiva do timbre da propia voz e busca de distintas cores vocais. Desenvolvemento da percepción total das sensacións fonadoras. Interpretación de obras acordes con cada voz, de menor a maior dificultade a medida que se vaia conseguindo o dominio técnico-vocal. Estudo dun repertorio que deberá incluír cancións e arias españolas e italianas antigas, cancións de concerto españolas, cancións latinoamericanas, italianas, alemás e francesas, romanzas de zarzuela e ópera española e estranxeira e arias de oratorios ou cantatas. Iniciación á interpretación da música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos. Adestramento permanente e progresivo da memoria. Práctica da lectura á vista. Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións. Práctica de conxunto.

CLAVECÍN

Obxectivos

As ensinanzas de clavecín das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuir a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

- Coñecer a historia e a literatura do clavecín e dos instrumentos afíns de teclado que conviviron con el, así como as súas formas musicais básicas.
- Valorar a importancia do traballo de investigación para interpretar axeitadamente a literatura do instrumento.
- Aplicar a rexistración axeitada ás obras estudadas atendendo a consideracións expresivas e estilísticas.
- Ornamentar cando proceda as obras interpretadas de acordo coas características do estilo correspondente.
- Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, cambios de teclado, rexistración, etc.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria
- Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Practicar a música de conxunto, integrándose en formacións camerísticas de diversa configuración, e interpretar un repertorio solista que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos dunha dificultade axeitada a este nivel.

Contidos

Traballo das diferentes dixitacións segundo épocas e estilos. Exercicios encamiñados a conseguir un bo control

do instrumento e favorecer a automatización das distintas dificultades técnicas. Rexistración e cambios de teclado. Estudo do baixo cifrado e a súa realización, improvisación e acompañamento a partir dun baixo cifrado. Práctica da lectura á vista. Estudo da semitonía subintellecta. Sistema hexacordal. Coñecemento dos recursos e figuras retóricas da época e a súa aplicación á composición e interpretación de determinadas formas musicais. Estudo das danzas e evolución da suite. Interpretación do repertorio básico do clavecín que inclúa reducións orquestrais realizadas por compositores da época e o tratamento dado ao instrumento. Iniciación á interpretación de música contemporánea e as súas grafías e efectos. Coñecemento do funcionamento do clavecín de pedais: a súa rexistración e técnicas especiais. Estudo e práctica das diversas afinacións. Técnicas básicas de mantemento do instrumento. Coñecemento dos distintos tipos de clavecín, construción e influencia na literatura das distintas épocas e estilos en cada país. Adestramento permanente e progresivo da memoria. Práctica da lectura á vista. Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións. Práctica de conxunto.

DULZAINA

Obxectivos

As ensinanzas de dulzaina das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuir a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

- a) Dominar no seu conxunto a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- b) Demostrar unha autonomía progresivamente maior na utilización dos coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dicitación, articulación, fraseo, vibrato, etc.
- c) Coñecer as características e posibilidades sonoras do instrumento e saber utilizalas, dentro das exixencias do nivel, tanto na interpretación individual coma na de conxunto, no repertorio propio do instrumento.
- d) Interpretar un repertorio integrado por obras de diferentes épocas e estilos así como practicar música de conxunto nas formacións propias do instrumento de diversa configuración, desempeñando papeis de solista para desenvolver a interdependencia dos distintos labores dentro do conxunto.
- e) Apreciar e valorar a música tradicional como parte do patrimonio cultural, así como coñecer e estudar a súa evolución e estilo a través da investigación etnomusicolóxica.
- f) Adquirir suficiente destreza no mantemento do instrumento e na elaboración dos elementos básicos para a produción do son.
- g) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para ornamentar de acordo con criterios estilísticos, así como fomentar a capacidade de creación e improvisación de elementos estilísticos propios.
- h) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.

Contidos

Exercicios de respiración con e sen instrumento. Correcta posición corporal. Adquisición de técnicas e hábitos de estudo. Dominio da embocadura e da correcta emisión do son nos seus distintos tipos. Control da afinación, calidade do son e dosificación do aire. Desenvolvemento en profundidade da velocidade e de toda a gama de articulacións posibles (Legato, «staccatos», saltos, etc.) Afon-

damento no estudo do vibrato de acordo coas exixencias interpretativas dos diferentes estilos. Traballo con todos os elementos que interveñen no fraseo musical: liña, cor e expresión, adecuándoos aos diferentes estilos, con especial atención ao seu estudo nos tempos lentos. Estudo dos rexistros extremos. Estudo do repertorio solista. Práctica de conxunto con outros instrumentos buscando o máximo sentido da harmonía, a afinación, o ritmo, etc. Estudo da ornamentación e dos recursos expresivos. Iniciación á interpretación da música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos. Coñecemento dos instrumentos afíns. Coñecemento dos instrumentos de percusión que interveñen xunto á dulzaina. Adestramento permanente e progresivo da memoria. Práctica da lectura á vista e da transposición. A improvisación. Audicións comparadas. Afondamento no coñecemento das partes do instrumento e a súa construción. Mantemento do instrumento. Manipulación das canas. Coñecemento das variantes da dulzaina: orixe e desenvolvemento. Estudo da figura do músico popular e a súa incidencia nas sociedades rurais e urbanas.

FLABIOL I TAMBORÍ

Obxectivos

As ensinanzas de flabiol i tamborí das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuir a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

- a) Desenvolver a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- b) Conseguir a correcta posición do corpo que permita utilizar con naturalidade a respiración diafragmática, así como a relaxación e flexibilidade dos dedos en beneficio da axilidade de execución no flabiol.
- c) Demostrar unha autonomía progresivamente maior na utilización dos coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dicitación, articulación, fraseo, vibrato, etc.
- d) Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes nos distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.
- e) Dominar todos os recursos do tamborí, así como a súa correcta sincronización co flabiol.
- f) Coñecer as características e posibilidades sonoras do instrumento e saber utilizalas, dentro das exixencias do nivel, no repertorio propio.
- g) Practicar música de conxunto, nas formacións propias do instrumento.
- h) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- i) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.

Contidos

Exercicios de respiración con e sen instrumento. Escalas e arpejos en todas as tonalidades practicables e en diferentes articulacións e modalidades interválicas. Desenvolvemento en profundidade da velocidade e de toda a gama de articulacións posibles (velocidade en legato, nos distintos «staccatos», nos saltos, dobre e triplo picado, etc.). Afondamento no estudo do vibrato de acordo coas exixencias interpretativas dos diferentes estilos. Traballo de todos os elementos que interveñen no fraseo musical: liña, cor e expresión, adecuándoos aos diferentes estilos con especial atención ao seu estudo nos tempos lentos. Estudo do rexistro agudo. Exercicios de coordinación e independencia de mans, para flabiol e tamborí combinados. Memorización de melodías populares para flabiol e tamborí. Repertorio de sardanas para

flabiol solista; adaptacións de sonatas de compositores do Barroco e outras transcricións axeitadas a cada nivel. Práctica de conxunto con outros instrumentos para desenvolver ao máximo o sentido da harmonía, a afinación, o ritmo, etc. Iniciación á interpretación da música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos. Práctica da lectura a vista.

FRAUTA DE BICO

Obxectivos

As ensinanzas de frauta de bico das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuir a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

- a) Valorar a importancia do traballo de investigación para interpretar axeitadamente a literatura do instrumento.
- b) Ornamentar cando proceda as obras interpreta-das de acordo coas características do estilo correspondente.
- c) Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, etc.
- d) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- e) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- f) Practicar a música de conxunto, integrándose en formacións camerísticas de diversa configuración, e interpretar un repertorio solista que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos dunha dificultade axeitada a este nivel.

Contidos

Estudo do repertorio para frauta solista, con e sen acompañamento, e para conxunto de frautas. Desenvolvemento da improvisación como premisa para a interpretación de glosas e cadencias solistas. Práctica da ornamentación nos séculos XVI, XVII e XVIII. Estudo dos tratados antigos sobre a técnica da frauta de bico e sobre a interpretación da música. Perfeccionamento de toda a gama de articulacións e modos de ataque. Estudo en profundidade do fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos. Afondamento na dinámica e a precisión na realización das diversas indicacións que a ela se refiren, e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes. Iniciación á interpretación da música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos. Adestramento permanente e progresivo da memoria. Práctica da lectura á vista. Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións. Práctica de conxunto.

GAITA

Obxectivos

As ensinanzas de gaita das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuir a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

- a) Dominar no seu conxunto a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- b) Demostrar unha autonomía progresivamente maior na utilización dos coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, vibrato, etc.

c) Coñecer as características e posibilidades sonoras do instrumento e saber utilizalas, dentro das exixencias do nivel, no repertorio propio.

d) Practicar música de conxunto, nas formacións propias do instrumento.

e) Ser consciente da importancia do traballo de investigación etnomusicolóxica como fonte de inspiración e coñecemento, así como o deber de preservar o patrimonio da música tradicional.

f) Adquirir a suficiente destreza no mantemento do instrumento e a elaboración dos elementos básicos para a produción do son.

g) Ser capaz de ornamentar de acordo con criterios estilísticos, así como fomentar a capacidade de creación e improvisación de elementos estilísticos propios.

h) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.

i) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.

Contidos

Traballo de todos os elementos que interveñen no fraseo musical: liña, cor e expresión, adecuándoos aos diferentes estilos con especial atención ao seu estudo nos tempos lentos. Estudo do repertorio para gaita solista, cuarteto tradicional, bandas e formacións folk. Exercicio de improvisación e variacións sobre melodías de corte tradicional. Práctica de transcripción e adaptación á gaita de repertorio proveniente doutras cornamusas. Estudo fonográfico e bibliográfico sobre a música tradicional e a expansión da cornamusa no mundo. Adestramento permanente e progresivo da memoria. Práctica da lectura a vista. Práctica de conxunto.

GUIARRA

Obxectivos

As ensinanzas de guitarra das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuir a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

a) Dominar no seu conxunto a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.

b) Utilizar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, etc.

c) Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.

d) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.

e) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.

f) Practicar a música de conxunto, integrándose en formacións camerísticas de diversa configuración.

g) Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos dunha dificultade axeitada a este nivel.

Contidos

Afondar no estudo da dixitación e a súa problemática: dixitación de obras ou pasaxes polifónicas en relación coa condución das distintas voces. Perfeccionamento de toda a gama de articulacións e modos de ataque. A dinámica e a súa precisión na realización das diversas indicacións

que a ela se refire, e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes. O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos. Aplicación das regras de ornamentar o repertorio da guitarra de acordo coas exixencias das distintas épocas e estilos. Utilización dos efectos característicos do instrumento (timbres, percusión, etc.). Harmónicos oitavados. Estudo dun repertorio de obras de diferentes épocas e estilos. Iniciación á interpretación de música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos. Adestramento permanente e progresivo da memoria. Práctica da lectura á vista. Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións. Práctica de conxunto.

GUIARRA ELÉCTRICA

Obxectivos

As ensinanzas da guitarra eléctrica das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

- a) Desenvolver no seu conxunto a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- b) Adquirir as diferentes técnicas para a afinación do instrumento como fase previa para a execución.
- c) Entender a historia, evolución e características do instrumento en relación cos diferentes xéneros musicais que forman parte da música moderna e o jazz.
- d) Asimilar os conceptos propios da linguaxe musical e da harmonía, lograr o nivel de lectura necesario para a interpretación de guiños, partituras e notacións específicas para guitarra eléctrica, con fluidez.
- e) Coñecer as características técnicas do instrumento e o seu mantemento, utilizar os accesorios, os efectos, o material de amplificación e de equalización para a adaptación axeitada a unha situación musical concreta e para investigar na creación de novas sonoridades.
- f) Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar por si mesmo os diversos problemas de execución que se poidan presentar relativos a dicitación, fraseo, dinámica.
- g) Afondar na execución con precisión rítmica e na interiorización do «tempo».
- h) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- i) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- j) Practicar a música de conxunto.
- k) Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas de dificultade adecuada a este nivel.

Contidos

Contexto histórico, social e cultural da guitarra. Análise dos xéneros e intérpretes máis representativos en diferentes formatos gráficos e de audio. Comprensión das funcións rítmicas, melódicas e estilísticas inherentes á guitarra. Aprendizaxe gradual dos valores rítmicos, compases, armaduras, escaleiras e tonalidades mediante o sistema de posicións. Lectura á vista. Notación estándar e tabulatura. Lectura rítmica, melódica e harmónica. Cifrados de acordos. Articulacións, dinámicas e estruturas. Desenvolvemento da independencia e coordinación das dúas mans de forma progresiva mediante exercitacións mecánicas. Técnicas da man dereita con puga e con dedos. Técnicas da man esquerda e elementos expresivos. Recursos harmónicos e técnicos aplicados ao acompañamento. Construción, materiais e partes da guitarra, axuste de pezas. Controis de volume e ton. Pastillas acti-

vas e pasivas. Pedais analóxicos e multiefectos dixitais. Equalización e configuración do son nos equipamentos de amplificación. Exercitación do quentamento, relaxación, concentración e posicionamento do corpo cara ao instrumento. Aplicación dos recursos adquiridos para tocar en grupo. Técnicas de acompañamento. Aplicación dos recursos e as técnicas propias da improvisación de xeito gradual fomentando o seu uso creativo. Ditados rítmicos, melódicos e harmónicos. Transcricións de solos. Participación e asistencia a exposicións, concertos, jams e seminarios especializados. Producción musical, edición de partituras, secuenciación e internet.

GUIARRA FLAMENCA

Obxectivos

As ensinanzas de guitarra flamenca das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuir a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

- a) Coñecer e comprender a dimensión do flamenco como manifestación artística.
- b) Interpretar un repertorio composto por obras representativas dos diversos períodos, paus e estilos, dunha dificultade axeitada a este nivel.
- c) Demostrar unha autonomía progresivamente maior na utilización dos coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dicitación, articulación, fraseo, etc.
- d) Coñecer as diversas correntes interpretativas de distintos períodos da historia do flamenco.
- e) Acompañar o canto e o baile nos seus diversos paus e estilos.
- f) Practicar a música de conxunto, integrándose nas formacións propias do instrumento.
- g) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- h) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.

Contidos

Afondamento no estudo da dicitación e a súa problemática. Perfeccionamento de toda a gama de articulacións e modos de ataque, rasgado e execución de falsetas. A dinámica e a súa precisión, o equilibrio de niveis e a calidade do son. O fraseo e o ritmo e a súa adecuación aos diferentes paus e estilos. Improvisación de falsetas. Combinacións rítmicas propias do acompañamento ao cante e ao baile. Utilización dos efectos característicos do instrumento (timbre, percusión, etc.). Estudo dun repertorio de obras de grandes mestres. Iniciación á interpretación da música flamenca contemporánea. Principios harmónicos prácticos adaptados ás necesidades específicas da guitarra flamenca: rodas rítmico-harmónicas, acordes cifrados e transcricións de ambos os dous. Acompañamento do cante e do baile. Práctica de conxunto no cadro flamenco. Adestramento permanente e progresivo da memoria. Práctica da lectura á vista.

Instrumentos de corda: violín, viola, violoncello, contrabaixo.

Obxectivos

As ensinanzas dos instrumentos de corda (violín, viola, violoncello e contrabaixo) das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuir a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

- a) Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dicitación, articulación, fraseo, etc.

b) Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.

c) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.

d) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.

e) Practicar a música de conxunto, integrándose en formacións camerísticas de diversa configuración e desempeñando papeis de solista con orquestra en obras de dificultade media, desenvolvendo así o sentido da interdependencia dos respectivos labores.

f) Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos dunha dificultade de acordo con este nivel.

Contidos

Continuación do traballo sobre os cambios de posicións. Dobres cordas e acordes de tres e catro notas. Desenvolvemento da velocidade. Perfeccionamento de todas as arcadas. Harmónicos naturais e artificiais. Traballo da polifonía nos instrumentos de corda. A calidade sonora: «Cantabile» e afinación. O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos. Afondamento no estudo da dinámica, da precisión na realización das diferentes indicacións que a ela se refiren e do equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes. Iniciación á interpretación da música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos. Adestramento permanente e progresivo da memoria. Práctica da lectura á vista. Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións. Práctica de conxunto.

INSTRUMENTOS DE CORDA PULSADA DO RENACEMENTO E BARROCO

Obxectivos

As ensinanzas dos instrumentos de corda pulsada do Renacemento e Barroco das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuír a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

a) Valorar a importancia do traballo de investigación para interpretar adecuadamente a literatura de cada instrumento.

b) Coñecer os diversos tipos de tablatura, incluíndo os signos de dixitación e ornamentación.

c) Coñecer as características, posibilidades e recursos expresivos destes instrumentos para conseguir un perfeccionamento da calidade sonora.

d) Practicar música de conxunto de acordo coas formacións propias de cada época e instrumento.

e) Coñecer a historia e literatura desta familia de instrumentos, así como as súas formas musicais básicas.

f) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.

g) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.

h) Interpretar un repertorio básico integrado por obras de diferentes estilos, segundo cada instrumento, dunha dificultade acorde con este nivel.

Contidos

Estudo dun instrumento do Renacemento e outro do Barroco. Desenvolvemento da sensibilidade auditiva para o desenvolvemento dunha boa calidade sonora. Desenvolvemento da coordinación dos dedos e de ambas as

dúas mans. Estudo de obras propias deste nivel. Práctica da música de conxunto e iniciación ao baixo continuo. Iniciación ao mantemento do instrumento (trasteado e encordoamento). Introducción aos ornamentos e á diminución. Estudo da articulación, fraseo e dixitacións. Desenvolvemento dunha condución clara das voces. Adestramento permanente e progresivo da memoria. Práctica da lectura á vista. Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións. Práctica de conxunto.

INSTRUMENTOS DE PUGA

Obxectivos

As ensinanzas dos instrumentos de puga das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuír a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

a) Coñecer basicamente as diferentes épocas que abrangue a literatura de puga ao longo da súa historia e as exixencias que formula unha interpretación estilisticamente correcta.

b) Interpretar un repertorio axeitado a este nivel, de diversas épocas e estilos, nos dous instrumentos da especialidade: bandurra e mandolina italiana.

c) Actuar con autonomía progresivamente maior para solucionar por si mesmo os diversos problemas de execución que se poidan presentar, relativos a dixitación, calidade de son, articulación, ritmo, fraseo, dinámica, etc.

d) Utilizar a dobre e múltiple corda, así como os efectos e posibilidades sonoras dos instrumentos, de acordo coas exixencias do repertorio.

e) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.

f) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.

Contidos

Afondar no estudo da dixitación e a súa problemática, o desenvolvemento e perfeccionamento das articulacións (mantemento da calidade de son en todas as articulacións e capacidade de «modelar» ese son). A dinámica e a súa precisión na realización das diversas indicacións que a ela se refire, e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes. O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos. Aplicación das regras de ornamentar o repertorio de puga de distintas épocas e estilos. Exercitar a improvisación e a lectura á vista. Técnicas básicas de mantemento do instrumento. Estudo dos efectos acústicos no instrumento (resonancia, harmónicos, etc.). Interpretar con dobre corda e coñecer a execución en cordas múltiples. Traballo da transposición. Estudo dun repertorio de obras de diferentes épocas e estilos. Adestramento permanente e progresivo da memoria. Práctica da lectura á vista. Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións. Práctica de conxunto.

INSTRUMENTOS DE VENTO MADEIRA: FRAUTA TRAVESA, ÓBOE, CLARINETE, FAGOT E SAXOFÓN

Obxectivos

As ensinanzas dos instrumentos de vento-madeira (fruta travesa, óboe, clarinete, fagot e saxofón) das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuír a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

a) Demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.

b) Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos de dificultade axeitada a este nivel.

c) Practicar a fabricación de lingüetas dobres (para os instrumentos que as teñen).

d) Demostrar autonomía progresivamente maior para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, etc.

e) Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.

f) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.

g) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.

h) Practicar a música de conxunto, en formacións camerísticas de diversa configuración e desempeñando papeis de solista con orquestra en obras de dificultade media, desenvolvendo así o sentido da interdependencia dos respectivos labores.

Contidos

Desenvolvemento en profundidade da velocidade e de toda a gama de articulacións posibles (velocidade en legato, nos distintos «estaccatos», nos saltos, etc.). Afondamento no estudo do vibrato de acordo coas exixencias interpretativas dos diferentes estilos. Traballo de todos os elementos que interveñen no fraseo musical: liña, cor e expresión, adecuándoos aos diferentes estilos, con especial atención ao seu estudo nos tempos lentos. Estudo do rexistro sobreagudo nos instrumentos que o utilizan. Práctica de conxunto con outros instrumentos para desenvolver ao máximo o sentido da harmonía, a afinación, o ritmo, etc. Estudo do repertorio solístico con orquestra de diferentes épocas correspondente a cada instrumento. Estudo dos instrumentos afíns. Iniciación á interpretación de música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos. Fabricación de canas segundo os métodos tradicionais (instrumentos de lingüeta dobre). Adestramento permanente e progresivo da memoria. Práctica da lectura á vista. Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións.

INSTRUMENTOS DE VENTO METAL: TROMBÓN, TROMPA, TROMPETA, TUBA

Obxectivos

As ensinanzas dos instrumentos de vento-metal (trompa, trompeta, trombón, tuba) das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuir a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

a) Dominar no seu conxunto a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento.

b) Utilizar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, etc.

c) Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos, de dificultade axeitada a este nivel.

d) Practicar a música de conxunto, en formacións camerísticas de diversa configuración e desempeñando papeis de solista con orquestra en obras de dificultade media, desenvolvendo así o sentido da interdependencia dos respectivos labores.

e) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.

f) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.

g) Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.

Contidos

Desenvolvemento da velocidade en toda a extensión do instrumento. Estudo do rexistro agudo. Estudo dos ornamentos (trilo, grupetos, apoiaturas, mordentes, etc.). Estudo da literatura solista do instrumento axeitada a este nivel. Afondamento en todo o referente á articulación: estudo do dobre e triplo picado. Traballo de todos os elementos que interveñen no fraseo musical: liña, cor e expresión adecuándoos aos diferentes estilos, con especial atención ao seu estudo nos tempos lentos. Perfeccionamento da igualdade sonora e tímbrica nos diferentes rexistros. Iniciación á interpretación da música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos. Estudo dos instrumentos afíns (fliscorno, bombardino e trombón alto e baixo). Adestramento permanente e progresivo da memoria. Práctica da lectura á vista. Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións. Práctica de conxunto.

ÓRGANO

Obxectivos

As ensinanzas de órgano das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuir a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

a) Coñecer os fundamentos sonoros do órgano e adquirir a capacidade necesaria para utilizar as súas posibilidades.

b) Demostrar o nivel de coordinación motora necesario entre mans e pés co fin de poder facer fronte ás exixencias do repertorio.

c) Controlar e administrar o caudal sonoro do órgano e as distintas modalidades de toque en función da acústica do local onde se sitúe.

d) Coñecer e utilizar nos distintos tipos de órgano a rexistración en función da época e estilo da música destinada a eles.

e) Relacionar os coñecementos litúrxicos coa función de certas formas musicais características do seu repertorio (preludios, corais, versos, etc.).

f) Coñecer os distintos estilos de interpretación segundo épocas e escolas.

g) Valorar a importancia do traballo de investigación para interpretar axeitadamente a literatura do instrumento.

h) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.

i) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.

j) Interpretar un repertorio integrado por obras de diferentes épocas e estilos dunha dificultade acorde con este nivel.

Contidos

Exercicios manuais sobre os que se traballen as distintas modalidades de toque propias do órgano. Coñecemento e práctica do pedaleiro. Exercicios combinados de manual e pedal para desenvolver a independencia de

mans e pés (escalas por movemento contrario entre manual e pedal, combinación simultánea de ritmos binarios e ternarios, exercicios en trío, etc.). Estudo dos tratados de rexistración existentes, segundo escolas e épocas. Coñecemento da ornamentación, segundo países e estilos. Traballo da articulación, fraseo e dixitacións. Estudo do baixo cifrado. Práctica da lectura á vista. Estudo das distintas escolas de construción de órganos en Europa. Formas litúrxicas relacionadas coa música de órgano. Estudo do órgano barroco español e da música ibérica destinada a este. Iniciación á interpretación da música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos. Adestramento permanente e progresivo da memoria. Práctica da lectura á vista. Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións. Práctica de conxunto.

PERCUSIÓN

Obxectivos

As ensinanzas de percusión das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuír a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

- Dominar tecnicamente todos os instrumentos da especialidade, así como a coordinación rítmica e motriz que exige o seu conxunto.
- Tocar en grupo sen director ou directora, con precisión rítmica e coñecemento global da obra.
- Utilizar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: articulación, coordinación entre as dúas mans, dinámica, etc.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Actuar en público cunha formación de percusión combinada.
- Interpretar un repertorio de obras pertencentes a diferentes estilos, de dificultade axeitada a este nivel.

Contidos

Desenvolvemento de toda a gama de modos de ataque. Ritmos compostos e grupos irregulares. Caixa (redobres, paradiddles, etc.). Timbais (afinación con cambios, técnica de glissando, etc.). Batería (independencia e dominio da coordinación, cadenzas e «breaks», etc.). Láminas (desenvolvemento da velocidade, acordes con catro baquetas, técnicas «Stevens» e «Across»). Desenvolvemento da capacidade de obter simultaneamente sons de distinta intensidade entre ambas as dúas mans, tratando de alcanzar unha diferenciación dinámica xa se trete da relación melodía-acompañamento ou de presentacións contrapuntísticas de maior complexidade. Instrumentos accesorios e de efecto (coñecemento básico de ritmos populares en instrumentos latinoamericanos, técnica de todos os instrumentos, obras para percusión combinada). Práctica da lectura á vista. Traballo da improvisación. Traballo de conxunto. Iniciación á interpretación da música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos. Estudo da literatura orquestral e solos. O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos (láminas e timbais). Adestramento permanente e progresivo da memoria. Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións.

PIANO

Obxectivos

As ensinanzas de piano das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuír a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

- Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Practicar a música de conxunto, integrándose en formacións camerísticas de diversa configuración e desempeñando papeis de solista con orquestra en obras de dificultade media, desenvolvendo así o sentido da interdependencia dos respectivos labores.
- Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar por si mesmo os diversos problemas de execución que se poidan presentar relativos a dixitación, pedalización, fraseo, dinámica.
- Dominar no seu conxunto a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas de diferentes épocas e estilos de dificultade axeitada a este nivel.

Contidos

Estudo en profundidade da dixitación e a súa problemática; o desenvolvemento e perfeccionamento de toda a gama de modos de ataque; a utilización progresivamente maior do peso do brazo como principal fonte de forza e de control da sonoridade; a dinámica, a precisión na realización das diversas indicacións que a ela se refiren e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes; a utilización dos pedais e a potenciación que experimentaron os seus recursos na evolución da escritura pianística; o fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos; ligado a iso, o desenvolvemento da cantabilidade no piano. Iniciación á interpretación da música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos. Adestramento permanente e progresivo da memoria. Práctica da lectura á vista. Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións. Práctica de conxunto.

TENORA E TIBLE

Obxectivos

As ensinanzas de tenora e tible das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuír a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

- Desenvolver a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Demostrar unha autonomía progresivamente maior na utilización dos coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, vibrato, etc.
- Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.
- Practicar música de conxunto, nas formacións propias do instrumento.

- e) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista.
- f) Coñecer as características e posibilidades sonoras do instrumento e saber utilizalas, dentro das exixencias do nivel, no repertorio propio.
- g) Coñecer o proceso de montaxe e fabricación de canas (lingüetas) e sabelas manipular e rebaixar para o seu correcto funcionamento así como adquirir conciencia da importancia de manter o instrumento en bo estado.
- h) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- i) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.

Contidos

Exercicios de respiración diafragmática e emisión do son con notas sostidas. Control da afinación, calidade do son e dosificación do aire. Desenvolvemento en profundidade da velocidade e de toda a gama de articulacións posibles (velocidade en legato, nos distintos «staccatos», nos saltos, etc.). Afondamento no estudo do vibrato de acordo coas exixencias interpretativas dos diferentes estilos. Traballo de todos os elementos que interveñen no fraseo musical: liña, cor e expresión, adecuándoos aos diferentes estilos con especial atención ao seu estudo nos tempos lentos. Estudo dos rexistros extremos. Práctica de conxunto con outros instrumentos para desenvolver ao máximo o sentido da harmonía, a afinación, o ritmo, etc. Iniciación á interpretación da música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos. Fabricación e manipulación de canas segundo o sistema tradicional. Adestramento permanente e progresivo da memoria. Práctica da lectura á vista.

TXISTU

Obxectivos

As ensinanzas de txistu das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuír a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

- a) Desenvolver a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- b) Coñecer as características e posibilidades sonoras do instrumento e saber utilizalas, dentro das exixencias do nivel, no repertorio propio (nas obras propias do seu repertorio).
- c) Demostrar unha autonomía progresivamente maior para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, vibrato, etc.
- d) Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.
- e) Practicar música de conxunto, nas formacións propias do instrumento.
- f) Utilizar con autonomía e dominio técnico progresivamente maior todos os instrumentos afíns de percusión, tanto na interpretación individual como colectiva.
- g) Valorar a importancia do traballo de investigación para interpretar axeitadamente a literatura do instrumento.
- h) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- i) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.

Contidos

Exercicios de respiración con e sen instrumento. Desenvolvemento en profundidade da velocidade e de toda a gama de articulacións posibles (velocidade en legato, nos distintos «staccatos», nos saltos, dobre e triplo picado, etc.). Afondamento no estudo do vibrato de acordo coas exixencias interpretativas dos diferentes estilos. A dinámica e a precisión na realización das diversas indicacións que a ela se refiren, e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes. Os ornamentos (trilo, grupeto, apoiaturas, mordentes, etc.). Traballo de todos os elementos que interveñen no fraseo musical: liña, cor e expresión, adecuándoos aos diferentes estilos con especial atención ao seu estudo nos tempos lentos. Estudo do rexistro agudo. Instrumentos afíns de percusión: modos de ataque, ritmos compostos e grupos irregulares. Dominio dos ritmos populares. Práctica de conxunto con outros instrumentos para desenvolver ao máximo o sentido da harmonía, a afinación, o ritmo, etc. Adestramento permanente e progresivo da memoria. Práctica da lectura á vista e da transposición. A improvisación. Audicións comparadas. Estudo dos instrumentos afíns (silbote, txilibitu, txistus en diferentes tonalidades, etc.). Estudo do repertorio solista. Iniciación á interpretación da música contemporánea e coñecemento das súas grafías e efectos.

VIOLA DA GAMBA

Obxectivos

As ensinanzas de viola da gamba das ensinanzas profesionais de música terán como obxectivo contribuír a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

- a) Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas de diferentes estilos de dificultade axeitada ao nivel.
- b) Dominar, no seu conxunto, a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento.
- c) Comprender a dualidade tensión-distensión no texto musical e as súas consecuencias na respiración e no xesto.
- d) Valorar a importancia do traballo de investigación para interpretar axeitadamente a literatura do instrumento.
- e) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- f) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- g) Practicar a música de conxunto, integrándose en formacións camerísticas de diversa configuración e interpretar un repertorio solista que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos dunha dificultade axeitada a este nivel.
- h) Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación.

Contidos

Nocións de temperamentos históricos e da súa aplicación aos instrumentos de trastes. Interpretación do repertorio solista. Práctica de acompañamento, música de cámara, conxunto de violas e conxunto mixto. Realización de acordes segundo baixos cifrados. Práctica de improvisación histórica. Introducción aos ornamentos e á diminución. Traballo en toda a extensión do mastro do instrumento e desenvolvemento de todos os recursos que permitan o xogo polifónico propio do instrumento. Adestramento permanente e progresivo da memoria. Práctica da lectura á vista. Audicións comparadas de grandes

intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións. Práctica de conxunto.

Criterios de avaliación dos instrumentos

1) Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación axeitados ás exigencias da execución instrumental.

Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motora e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución instrumental e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.

2) Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen deslizar os aspectos técnicos dos musicais.

Este criterio avalía a capacidade de interrelacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación axeitada.

3) Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.

Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.

4) Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.

Con este criterio preténdese avaliar a autonomía do alumnado e a súa competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle formulan no estudo.

5) Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.

Este criterio avalía a competencia progresiva que adquira o alumnado na lectura á primeira vista así como a súa desenvolvemento para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.

6) Interpretar obras das distintas épocas e estilos como solista e en grupo.

Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das súas obras máis representativas, así como o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.

7) Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.

Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das obras, así como a capacidade de concentración sobre o seu resultado sonoro.

8) Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.

Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ao texto.

9) Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.

Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto aos hábitos de estudo e a capacidade de autocrítica.

10) Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madurez da súa personalidade artística.

ANEXO II

HORARIO ESCOLAR MÍNIMO POR ESPECIALIDADES DAS ENSEÑANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

1. Acordeón

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/coro/conxunto ¹	6	300

¹ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 300 horas no conxunto das agrupacións especificadas. As materias de música de cámara e de coro cursaranse cada unha delas un mínimo de dous cursos académicos.

2. Arpa

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/orquestra/conxunto ²	6	340

² Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 340 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de música de cámara cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

3. Baixo eléctrico

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Coro/conxunto ³	6	300

³ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 300 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de coro cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

4. Cante flamenco

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Coro/conxunto ⁴	6	300

⁴ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 300 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de coro cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

5. Canto

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Idiomas aplicados ao canto	4	240
Música de cámara/coro ⁵	6	180

⁵ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 180 horas no conxunto das agrupacións especificadas. As materias de música de cámara e de coro cursaranse cada unha delas un mínimo de dous cursos académicos.

6. Clarinete

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/orquestra/banda ⁶ ..	6	340

⁶ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 340 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de música de cámara cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

7. Clavecín

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/coro/conxunto ⁷	6	300

⁷ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 300 horas no conxunto das agrupacións especificadas. As materias de música de cámara e de coro cursaranse cada unha delas un mínimo de dous cursos académicos.

8. Contrabaixo

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/orquestra/banda ⁸ ..	6	340

⁸ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 340 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de música de cámara cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

9. Dulzaina

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Coro/conxunto ⁹	6	300

⁹ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 300 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de coro cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

10. Fagot

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/orquestra/banda ¹⁰ ..	6	340

¹⁰ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 340 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de música de cámara cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

11. Flabiol i tamborí

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Coro/conxunto ¹¹	6	300

¹¹ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 300 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de coro cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

12. Fruta de bico

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/coro/conxunto ¹²	6	300

¹² Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 300 horas no conxunto das agrupacións especificadas. As materias de música de cámara e de coro cursaranse cada unha delas un mínimo de dous cursos académicos.

13. Fruta travesa

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/orquestra/banda ¹³ ..	6	340

¹³ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 340 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de música de cámara cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

14. Gaita

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Coro/conxunto ¹⁴	6	300

¹⁴ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 300 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de coro cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

15. Guitarra

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/coro/conxunto ¹⁵	6	300

¹⁵ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 300 horas no conxunto das agrupacións especificadas. As materias de música de cámara e de coro cursaranse cada unha delas un mínimo de dous cursos académicos.

16. Guitarra eléctrica

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Coro/conxunto ¹⁶	6	300

¹⁶ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 300 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de coro cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

17. Guitarra flamenca

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Coro/conxunto ¹⁷	6	300

¹⁷ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 300 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de coro cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

18. Instrumentos de corda pulsada do Renacemento e Barroco

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/coro/conxunto ¹⁸	6	300

¹⁸ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 300 horas no conxunto das agrupacións especificadas. As materias de música de cámara e de coro cursarase cada unha delas un mínimo de dous cursos académicos.

19. Instrumentos de puga

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/coro/conxunto ¹⁹	6	300

¹⁹ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 300 horas no conxunto das agrupacións especificadas. As materias de música de cámara e de coro cursarase cada unha delas un mínimo de dous cursos académicos.

20. Óboe

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/orquestra/banda ²⁰ ..	6	340

²⁰ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 340 horas no conxunto das agrupacións especificadas. As materias de música de cámara cursarase cada unha delas un mínimo de dous cursos académicos.

21. Órgano

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/coro/conxunto ²¹	6	300

²¹ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 300 horas no conxunto das agrupacións especificadas. As materias de música de cámara e de coro cursarase cada unha delas un mínimo de dous cursos académicos.

22. Percusión

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/orquestra/banda/conxunto ²²	6	300

²² Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 340 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de música de cámara cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

23. Piano

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/coro/conxunto ²³	6	340

²³ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 340 horas no conxunto das agrupacións especificadas. As materias de música de cámara e de coro cursarase cada unha delas un mínimo de dous cursos académicos.

24. Saxofón

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/orquestra/banda/conxunto ²⁴	6	300

²⁴ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 300 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de música de cámara cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

25. Tenora

Materia	N.º de cursos	Total - horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Coro/conxunto ²⁵	6	300

²⁵ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 300 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de coro cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

26. Tible

Materia	N.º de cursos	Total – horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Coro/conxunto ²⁶	6	300

²⁶ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 300 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de coro cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

27. Trombón

Materia	N.º de cursos	Total – horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/orquestra/banda ²⁷ ..	6	340

²⁷ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 340 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de música de cámara cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

28. Trompa

Materia	N.º de cursos	Total – horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/orquestra/banda ²⁸ ..	6	340

²⁸ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 340 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de música de cámara cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

29. Trompeta

Materia	N.º de cursos	Total – horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/orquestra/banda ²⁹ ..	6	340

²⁹ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 340 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de música de cámara cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

30. Tuba

Materia	N.º de cursos	Total – horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/orquestra/banda ³⁰ ..	6	340

³⁰ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 340 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de música de cámara cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

31. Txistu

Materia	N.º de cursos	Total – horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Coro/conxunto ³¹	6	300

³¹ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 300 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de coro cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

32. Viola

Materia	N.º de cursos	Total – horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/orquestra ³²	6	340

³² Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 340 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de música de cámara cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

33. Viola da gamba

Materia	N.º de cursos	Total – horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/Coro/Conxunto ³³ ..	6	300

³³ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 300 horas no conxunto das agrupacións especificadas. As materias de música de cámara e de coro cursarase cada unha delas un mínimo de dous cursos académicos.

34. Violín

Materia	N.º de cursos	Total – horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/orquestra ³⁴	6	340

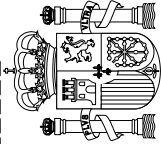
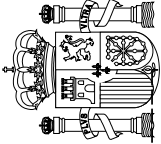
³⁴ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 340 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de música de cámara cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

35. Violoncello

Materia	N.º de cursos	Total – horas
Instrumento	6	180
Linguaxe musical	2	120
Harmonía	2	120
Música de cámara/orquestra ³⁵	6	340

³⁵ Os alumnos e alumnas deberán realizar como mínimo, durante os seis cursos que compoñen as ensinanzas profesionais de música, 340 horas no conxunto das agrupacións especificadas. A materia de música de cámara cursarase un mínimo de dous cursos académicos.

ANEXO III
LIBRO DE CUALIFICACIÓN DAS ENSEÑANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

 ----- ESPAÑA	 ----- ESPAÑA
LIBRO DE CUALIFICACIÓN DAS ENSEÑANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA	
Escudo Comunidade Autónoma	
COMUNIDADE AUTÓNOMA DE	
ALUMNO/ALUMNA:	
Número:	
Serie:	

14 mm
25 mm
5 mm
40 mm
28 mm
25 mm
4 mm
35 mm
24 mm
Serie:
10 mm

150 mm
150 mm

LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS ENSEINANZAS
PROFESIONAIS DE MÚSICA

LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS ENSEINANZAS
PROFESIONAIS DE MÚSICA

LIBRO CUALIFICACIONES DAS ENSEINANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS
ENSEINANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

ESPECIALIDADE:

PÁXINA 1 DE 32

LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS ENSEINANZAS PROFESIONAIS DE MUSICA

LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS ENSEINANZAS PROFESIONAIS DE MUSICA

DATOS PERSOAIS

- O libro de cualificacións das ensinanzas profesionais de música constitúe o documento oficial que reflicte os estudos cursados e as cualificacións obtidas polo/a alumno/a dentro dunha determinada especialidade e a súa permanencia neste grao profesional. Ten valor acreditativo dos estudos realizados e posibilita a mobilidade dos alumnos entre os centros que imparten as ensinanzas profesionais de música.
- Para as cualificacións empregárase a escala numérica de un a dez sen decimais.
- O libro de cualificacións levará as sinaturas fidedignas das persoas que corresponda en cada caso. Debaixo delas constará o nome e os apelidos do asinante.
- Custodiar e cubrir o libro de cualificacións correspóndelles aos centros e seralle entregado ao alumno ou á alumna unha vez superados os estudos.
- O libro de cualificacións, en caso de traslado do/la alumno/a, remitirase do centro de orixe ao de destino, a pedimento deste último.

(fotografía do alumno)

DNI ou NIE (ou, en defecto de NIE, número de pasaporte)

Primeiro apelido.....

Segundo apelido.....

Nome.....

Data de nacemento.....

Lugar.....

Provincia..... País.....

Nacionalidade

Pais ou titores:

Don

Dona.....

Domicilio:

Data	Rúa e número	Localidade	Provincia

LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS ENSEINANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

DATOS DE MATRÍCULA

LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS ENSEINANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

No día da data o/a titular deste libro matricúlase como alumno/a das ensinanzas profesionais de música na especialidade do centro para seguir as ensinanzas de curso, co número de rexistro de matrícula.

No día da data o/a titular deste libro matricúlase como alumno/a das ensinanzas profesionais de música na especialidade do centro para cursar as ensinanzas de curso, co número de rexistro de matrícula.

Tras superar a proba de acceso ao curso das ensinanzas profesionais de música coa cualificación de

Procedente de plans de estudos anteriores á Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación

Vº e Pr. O/A DIRECTOR/A O/A SECRETARIO/A

....., o.....de.....de.....

Vº e Pr. O/A DIRECTOR/A O/A SECRETARIO/A

Selo do centro

Asdo. Asdo.....

Conforme o establecido na normativa que rexe as ensinanzas, amplíase a matrícula ao curso/s..... de rexistro de matrícula.

Asdo. Asdo.....

Conforme o establecido na normativa que rexe as ensinanzas, amplíase a matrícula ao curso/s..... de rexistro de matrícula.

....., o.....de.....de.....

....., o.....de.....de.....

Vº e Pr. O/A DIRECTOR/A O/A SECRETARIO/A

Selo do centro

Vº e Pr. O/A DIRECTOR/A O/A SECRETARIO/A

Asdo. Asdo.....

Asdo. Asdo.....

LIBRO DE CUALIFICACIÓN DAS ENSEÑANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

DATOS DE MATRÍCULA

No día da data o/a titular deste libro matricúlase como alumno/na das ensinanzas profesionais de música na especialidade de curso, co número de rexistro de matrícula.

....., 0.....de.....

Vº Pr. O/A DIRECTOR/A

O/A SECRETARIO/A

Selo do centro

Asd.

Asdo.

Conforme o establecido na normativa que rexe as ensinanzas, amplíase a matrícula ao curso/s..... co número..... de rexistro de matrícula.

.....,0.....de.....

Vº Pr. O/A DIRECTOR/A

O/A SECRETARIO/A

Selo do centro

Asdo.

Asdo.

LIBRO DE CUALIFICACIÓN DAS ENSEÑANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

DATOS DE MATRÍCULA

No día da data o/a titular deste libro matricúlase como alumno/a das ensinanzas profesionais de música na especialidade de curso, co número de rexistro de matrícula.

....., 0.....de.....

Vº e Pr. O/A DIRECTOR/A

O/A SECRETARIO/A

Selo do centro

Asdo.

Asdo.

Conforme o establecido na normativa que rexe as ensinanzas, amplíase a matrícula ao curso/s..... co número..... de rexistro de matrícula.

....., 0.....de.....

Vº e Pr. O/A DIRECTOR/A

O/A SECRETARIO/A

Selo do centro

Asdo.

Asdo.

DATOS DE MATRÍCULA

LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS ENSEANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

No día da data o/a titular deste libro matricúlase como alumno/a das ensinanzas profesionais de música na especialidade de música no centro para seguir as ensinanzas de curso, co número de rexistro de matrícula.

....., 0.....de.....de.....

Vº Pr. O/A DIRECTOR/A

O/A SECRETARIO/A

Selo do centro

Asdo.

Asdo.

Conforme o establecido na normativa que rexe as ensinanzas, ampliase a matrícula ao curso/s..... co número..... de rexistro de matrícula.

....., 0.....de.....de.....

Vº e Pr. O/A DIRECTOR/A

O/A SECRETARIO/A

Selo do centro

Asdo.

Asdo.

LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS ENSEANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

No día da data o/a titular deste libro matricúlase como alumno/a das ensinanzas profesionais de música na especialidade de música no centro para seguir as ensinanzas de curso, co número de rexistro de matrícula.

....., 0.....de.....de.....

Vº e Pr. O/A DIRECTOR/A

O/A SECRETARIO/A

Selo do centro

Asdo.

Asdo.

Conforme o establecido na normativa que rexe as ensinanzas, ampliase a matrícula ao curso/s..... co número..... de rexistro de matrícula.

....., 0.....de.....de.....

Vº e Pr. O/A DIRECTOR/A

O/A SECRETARIO/A

Selo do centro

Asdo.

Asdo.

DATOS DE MATRÍCULA

LIBRO DE CUALIFICACIÓN DAS ENSEÑANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

DATOS DE MATRÍCULA

No día da data o/a titular deste libro matricúlase como alumno/a das ensinanzas profesionais de música na especialidade deno centro..... para seguir as ensinanzas decurso, co número.....de rexistro de matrícula.

....., 0.....de.....de.....

Vº e Pr. O/A DIRECTOR/A

O/A SECRETARIO/A

Selo do centro

Asdo.

Asdo.

Conforme o establecido na normativa que rexe as ensinanzas, ampliase a matrícula ao curso/s..... co número..... de rexistro de matrícula.

....., 0.....de.....de.....

Vº Pr. O/A DIRECTOR/A

O/A SECRETARIO/A

Selo do centro

Asdo.

Asdo.

LIBRO DE CUALIFICACIÓN DAS ENSEÑANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

DATOS DE MATRÍCULA

O día da data o/a titular deste libro matricúlase como alumno/a das ensinanzas profesionais de música na especialidade deno centro..... para seguir as ensinanzas decurso, co número.....de rexistro de matrícula.

....., 0.....de.....de.....

Vº e Pr. O/A DIRECTOR/A

O/A SECRETARIO/A

Selo do centro

Asdo.

Asdo.

Conforme o establecido na normativa que rexe as ensinanzas, ampliase a matrícula ao curso/s..... co número..... de rexistro de matrícula.

....., 0.....de.....de.....

Vº e Pr. O/A DIRECTOR/A

O/A SECRETARIO/A

Selo do centro

Asdo.

Asdo.

DATOS DE MATRÍCULA

LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS ENSEÑANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

No día da data o/a titular deste libro matricúlase como alumno/a das ensinanzas profesionais de música na especialidade deno centro. para seguir as ensinanzas decurso, co número.....de rexistro de matrícula.

....., o.....de.....de.....

Vº e Pr. O/A DIRECTOR/A

O/A SECRETARIO/A

Selo do centro

Asdo.

Asdo.

Conforme o establecido na normativa que rexe as ensinanzas, ampliase a matrícula ao curso/s..... co número..... de rexistro de matrícula.

....., a.....de.....de.....

Vº e Pr. O/A DIRECTOR/A

O/A SECRETARIO/A

Selo do centro

Asdo.

Asdo.

LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS ENSEÑANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

TRASLADO DO LIBRO DE CUALIFICACIONES

..... secretario/a do Conservatorio.....

CERTIFICA:

Por solicitude do centro..... para efectos de traslado ao dito centro, que as cualificacions consignadas neste libro son conformes coas que figuran nas actas de avaliación.

Vº e Pr. O/A DIRECTORA/A

O/A SECRETARIO/A

(selo do centro)

Asdo.

Asdo.

D/Dª..... secretario/a do Conservatorio.....

CERTIFICA:

Por solicitude do centro..... para efectos de traslado ao dito centro, que as cualificacions consignadas neste libro son conformes coas que figuran nas actas de avaliación.

Vº e Pr. O/A DIRECTORA/A

O/A SECRETARIO/A

(selo do centro)

Asdo.

Asdo.

LIBRO DE CUALIFICACIÓN DAS ENSEÑANZAS
PROFESIONAIS DE MÚSICA

TRASLADO DO LIBRO DE CUALIFICACIÓN

.....
secretario/a do Conservatorio.....

CERTIFICA:

Por solicitude do centro.....e
para efectos de traslado ao dito centro, que as cualificacións consignadas neste libro son
conformes coas que figuran nas actas de avaliación.

Vº e Pr. O/A DIRECTORA/A

(selo do centro)

O/A SECRETARIO/A

Asdo.

Asdo.

.....
secretario/a do Conservatorio.....

CERTIFICA:

Por solicitude do centro.....e
traslado ao dito centro, que as cualificacións consignadas neste libro son conformes coas
que figuran nas actas de avaliación.

Vº e Pr. O/A DIRECTORA/A

(selo do centro)

O/A SECRETARIO/A

Asdo.

Asdo.

LIBRO DE CUALIFICACIÓN DAS ENSEÑANZAS
PROFESIONAIS DE MÚSICA

TRASLADO DO LIBRO DE CUALIFICACIÓN

.....
secretario/a do Conservatorio.....

CERTIFICA:

Por solicitude do centro.....e
para efectos de traslado ao dito centro, que as cualificacións consignadas neste libro son conformes
coas que figuran nas actas de avaliación.

Vº e Pr. O/A DIRECTORA/A

(selo do centro)

O/A SECRETARIO/A

Asdo.

Asdo.

.....
secretario/a do Conservatorio.....

CERTIFICA:

Por solicitude do centro.....e
para efectos de traslado ao dito centro, que as cualificacións consignadas neste libro son conformes
coas que figuran nas actas de avaliación.

Vº e Pr. O/A DIRECTORA/A

(selo do centro)

O/A SECRETARIO/A

Asdo.

Asdo.

**LIBRO DE CUALIFICACIÓNS DAS ENSINANZAS
PROFESIONAIS DE MÚSICA
ANOS DE PERMANENCIA NAS ENSINANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA
(continuación)**

ANO ACADÉMICO	-----	O DIRECTOR (selo do centro) Asdo.
CURSO DA ESPECIALIDADE	-----	O DIRECTOR (selo do centro) Asdo.
ANO ACADÉMICO	-----	O DIRECTOR (selo do centro) Asdo.
CURSO DA ESPECIALIDADE	-----	O DIRECTOR (selo do centro) Asdo.
ANO ACADÉMICO	-----	O DIRECTOR (selo do centro) Asdo.
CURSO DA ESPECIALIDADE	-----	O DIRECTOR (selo do centro) Asdo.
ANO ACADÉMICO	-----	O DIRECTOR (selo do centro) Asdo.
CURSO DA ESPECIALIDADE	-----	O DIRECTOR (selo do centro) Asdo.

Conforme o establecido no Real decreto....., no curso.....autorizouse a ampliación do limite de permanencia nun ano.

Vº e Pr. O/A DIRECTOR/A (selo do centro) O/A SECRETARIO/A

Asdo. Asdo.

**LIBRO DE CUALIFICACIÓNS DAS ENSINANZAS
PROFESIONAIS DE MÚSICA
ANOS DE PERMANENCIA NAS ENSINANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA**

ANO ACADÉMICO	-----	O DIRECTOR (selo do centro) Asdo.
CURSO DA ESPECIALIDADE	-----	O DIRECTOR (selo do centro) Asdo.
ANO ACADÉMICO	-----	O DIRECTOR (selo do centro) Asdo.
CURSO DA ESPECIALIDADE	-----	O DIRECTOR (selo do centro) Asdo.
ANO ACADÉMICO	-----	O DIRECTOR (selo do centro) Asdo.
CURSO DA ESPECIALIDADE	-----	O DIRECTOR (selo do centro) Asdo.
ANO ACADÉMICO	-----	O DIRECTOR (selo do centro) Asdo.
CURSO DA ESPECIALIDADE	-----	O DIRECTOR (selo do centro) Asdo.

LIBRO DE CUALIFICACIÓN DAS ENSEÑANZAS
PROFESIONAIS DE MÚSICA

ESTUDOS PREVIOS DE ENSEÑANZAS PROFESIONAIS NOOUTRA ESPECIALIDADE

ESPECIALIDADE.....

CURSO	MATERIAS*	ANO ACADÉMICO	CUALIFICACION	
			Ordinaria	Extraordinaria

* Unicamente se farán constar as materias comúns a distintas especialidades
secretario/a do Conservatorio.....
CERTIFICA: que as cualificacións consignadas son conformes coas que figuran nas actas de avaliación/libro de cualificacións da citada especialidade.

Vº e Pr. O/A DIRECTORA/A
Asdo.

O/A SECRETARIO/A
(Selo do centro)
Asdo.

LIBRO DE CUALIFICACIÓN DAS ENSEÑANZAS
PROFESIONAIS DE MÚSICA

ESTUDOS PREVIOS DE ENSEÑANZAS PROFESIONAIS NOOUTRA ESPECIALIDADE

ESPECIALIDADE.....

CURSO	MATERIAS*	ANO ACADÉMICO	CUALIFICACION	
			Ordinaria	Extraordinaria

* Unicamente se farán constar as materias comúns a distintas especialidades
secretario/a do Conservatorio.....
CERTIFICA: que as cualificacións consignadas son conformes coas que figuran nas actas de avaliación/libro de cualificacións da citada especialidade.

Vº e Pr. O/A DIRECTORA/A
Asdo.

O/A SECRETARIO/A
(Selo do centro)
Asdo.

LIBRO DE CUALIFICACIÓN DAS ENSEÑANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

CUALIFICACIÓN DAS ENSEÑANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

No ano académico.....o/a alumno/a..... obtivo as seguintes cualificacións nas diversas materias que compoñen o currículo, conforme.....*

Table with columns: MATERIAS, CURSO, CUALIFICACIÓN** (Ordinaria, Extraordinaria). Includes fields for Date and Signature.

* Norma da Administración educativa que desenvolve o currículo
**Para as cualificacións emprégase a escala numérica de un a dez, sen decimais

CUALIFICACIÓN DAS ENSEÑANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

No ano académico.....o/a alumno/a..... obtivo as seguintes cualificacións nas diversas materias que compoñen o currículo, conforme.....*

Table with columns: MATERIAS, CURSO, CUALIFICACIÓN** (Ordinaria, Extraordinaria). Includes fields for Date and Signature.

* Norma da Administración educativa que desenvolve o currículo
**Para as cualificacións emprégase a escala numérica de un a dez, sen decimais

LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS ENSINANZAS
PROFESIONAIS DE MÚSICA

CUALIFICACIONES DAS ENSINANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

No ano académico.....o/a alumno/a.....obtivo as seguintes cualificacións nas diversas matriculado/a na especialidade de.....obtivo as seguintes cualificacións nas diversas materias que compoñen o currículo, conforme

.....*:

MATERIAS	CURSO	CUALIFICACIONES**	
		Ordinaria	Extraordinaria
Data.....		O/A SECRETARIO/A	
Asdo.			

* Norma da Administración educativa que desenvolve o currículo
** Para as cualificacións empregárase a escala numérica de un a dez, sen decimais

CUALIFICACIONES DAS ENSINANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

No ano académico.....o/a alumno/a.....obtivo as seguintes cualificacións nas diversas matriculado/a na especialidade de.....obtivo as seguintes cualificacións nas diversas materias que compoñen o currículo, conforme

.....*:

MATERIAS	CURSO	CUALIFICACIONES**	
		Ordinaria	Extraordinaria
Data.....		O/A SECRETARIO/A	
Asdo.			

* Norma da Administración educativa que desenvolve o currículo
** Para as cualificacións empregárase a escala numérica de un a dez, sen decimais

LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS ENSINANZAS
PROFESIONAIS DE MÚSICA

CUALIFICACIONES DAS ENSINANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

No ano académico.....o/a alumno/a.....
matriculado/a na especialidade de.....obtivo as seguintes cualificacións nas
diversas materias que compoñen o currículo, conforme
*:

MATERIAS	CURSO	CUALIFICACIONES**	
		Ordinaria	Extraordinaria
Data.....		O/A SECRETARIO/A	
Asdo.	

* Norma da Administración educativa que desenvolve o currículo
**Para as cualificacións empregárase a escala numérica de un a dez, sen decimais

LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS ENSINANZAS
PROFESIONAIS DE MÚSICA

CUALIFICACIONES DAS ENSINANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

No ano académico.....o/a alumno/a.....
matriculado/a na especialidade de.....obtivo as seguintes cualificacións nas diversas
materias que compoñen o currículo, conforme
*:

MATERIAS	CURSO	CUALIFICACIONES**	
		Ordinaria	Extraordinaria
Data.....		O/A SECRETARIO/A	
Asdo.	

* Norma da Administración educativa que desenvolve o currículo
**Para as cualificacións empregárase a escala numérica de un a dez, sen decimais

**LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS ENSEINANZAS
PROFESIONAIS DE MÚSICA**
CUALIFICACIONES DAS ENSEINANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

No ano académico.....o/a alumno/a.....obtivo as seguintes cualificacións nas
matriculado/a na especialidade de.....obtivo as seguintes cualificacións nas
diversas materias que compoñen o currículo, conforme
*:

MATERIAS	CURSO	CUALIFICACIONES**	
		Ordinaria	Extraordinaria
Data.....			
O/A SECRETARIO/A			
Asdo.			

* Norma da Administración educativa que desenvolva o currículo
**Para as cualificacións emprégase a escala numérica de un a dez. sen decimais

**LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS ENSEINANZAS
PROFESIONAIS DE MÚSICA**
CUALIFICACIONES DAS ENSEINANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

No ano académico.....o/a alumno/a.....obtivo as seguintes cualificacións nas
matriculado/a na especialidade de.....obtivo as seguintes cualificacións nas
diversas materias que compoñen o currículo, conforme
*:

MATERIAS	CURSO	CUALIFICACIONES**	
		Ordinaria	Extraordinaria
Data.....			
O/A SECRETARIO/A			
Asdo.			

* Norma da Administración educativa que desenvolva o currículo
**Para as cualificacións emprégase a escala numérica de un a dez. sen decimais

LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS ENSEINANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

CUALIFICACIONES DAS ENSEINANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

No ano académico.....o/a alumno/a.....obtivo as seguintes cualificacións nas matriculado/a na especialidade de.....obtivo as seguintes cualificacións nas diversas materias que compoñen o currículo, conforme

*

Table with columns: MATERIAS, CURSO, CUALIFICACIONES** (Ordinaria, Extraordinaria). Includes fields for Date and Signature (Asdo).

* Norma de la Administración educativa que desenvolve o currículo
**Para as cualificacións emprégase a escala numérica de un a dez, sen decimais

NOTA MEDIA OB TIDA NAS ENSEINANZAS PROFESIONAIS

Empty rectangular box for the average score.

LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS ENSEINANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA

TÍTULO PROFESIONAL DE MÚSICA

Con esta data, o/a alumno/a titular deste libro solicita que lle sexa expedido o título profesional de música na especialidade de.....

....., o.....de.....de.....

Vº e Pr. O/A DIRECTOR/A O/A SECRETARIO/A

(selo do centro)

Asdo. Asdo.secretario/a

do Conservatorio.....

CERTIFICA:

Que o/a alumno/a..... superou os estudos das ensinanzas profesionais de música na especialidade de..... polo que reúne as condicións necesarias para que sexa expedido o TÍTULO PROFESIONAL DE MÚSICA

....., o..... de..... de.....

Vº e Pr. O/A DIRECTORA/A O/A SECRETARIO/A

(selo do centro)

Asdo. Asdo.

LIBRO DE CUALIFICACIÓN DAS ENSEÑANZAS
PROFESIONAIS DE MÚSICA

LIBRO DE CUALIFICACIÓN DAS ENSEÑANZAS
PROFESIONAIS DE MÚSICA

No día da data faise entrega deste libro de cualificacións ao/á alumno/a.....
que superou os estudos das ensinanzas profesionais de música na especialidade de centrono.....

OBSERVACIÓNS

....., o de de

Vº e Pr. O/A DIRECTORA/A

O/A SECRETARIO/A

(selo do centro)

Asdo.

Asdo.

LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS ENSEÑANZAS
PROFESIONAIS DE MÚSICA

LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS ENSEÑANZAS
PROFESIONAIS DE MÚSICA

CARACTERÍSTICAS DO LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS ENSEÑANZAS PROFESIONAIS DE
MÚSICA

Formato: 15x21cms. Caixa: 26 X 40 CMS.

Nº DE PÁXINAS: 32 PÁXS. INTERIORES MÁIS 4 DE CUBERTA

Papel interiores: offset de 80 gr/m2

Impresión páxinas interiores: a 2 tintas. Textos en negro. No fondo de todas as páxinas, excepto na cuberta e no seu reverso, figurarán, coloración tenue (4,7% negro, 1,6% azul reflex e 93,7% translúcido), de esquerda a dereita e cunha separación vertical de dous milímetros liñas continuas coa lenda LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS ENSEÑANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA. Na páxina 32 figurarán os créditos.

Papel cuberta: gofrado tipo tea, unha cara, de 220 gr/m2

Impresión cuberta: a 4/0 tintas por cuadrí Cromía. Textos en negro. Escudos a cor. Cor de fondo composta dun 37,5% de vermello, un 12,5% de amarelo e un 50% de translúcido. Reverso en branco.

Textos de cuberta: Garamond

ESPAÑA: G light; Cpo 11; Track 6,3 puntos; escala horizontal: 120,5 %

LIBRO DE CUALIFICACIONES DAS ENSEÑANZAS PROFESIONAIS DE MÚSICA: G: light; cpo: 22; track: 0,72 %; escala horizontal: 70%

COMUNIDADE AUTÓNOMA DE...: G: Bold; corpo: 9; escala horizontal: 85%
(substituirase por Ceuta ou Melilla en cada caso)

ALUMNO/A: G: Bold; corpo: 12; escala horizontal: 80%.

ENCADERNACIÓN: rústica, cosido a cabaleta con dous puntos de arame.

SERIE E NÚMERO:

Siglas da Comunidade, serie e número do libro perforados na cuberta e en todas as páxinas do libro. Cada serie identifícase cunha letra maiúscula, que irá precedida das siglas da Comunidade¹, e separada destas por un guión. Á primeira serie corresponde a letra A, á seguinte a letra B, e así sucesivamente. Cada serie comprenderá 10.000 exemplares, co número 0000 e finaliza co número 9.999. O número irá seguido da letra C, separada del por un guión.

¹ As siglas que corresponden a cada comunidade autónoma son: Andalucía (AN), Aragón (AR), Asturias (AS), Baleares (BL), Canarias (CN), Cantabria (CB), Castilla-León (CL), Castilla-La Mancha (CM), Cataluña, (CC), Comunidade Valenciana (CV), Extremadura (EX), Galicia (GL), Madrid (MD), Murcia (MR), Navarra (NV), País Vasco (PV) La Rioja (RJ)